

**NÁVRH
STÁTNÍHO ZÁVĚREČNÉHO ÚČTU
ČESKÉ REPUBLIKY
ZA ROK 2016**

**F.
ZPRÁVA O HOSPODAŘENÍ DALŠÍCH SLOŽEK
VEŘEJNÝCH ROZPOČTŮ A O FONDECH
ORGANIZAČNÍCH SLOŽEK STÁTU**

Obsah

I.	INFORMACE O HLAVNÍCH VÝSLEDKÁCH HOSPODAŘENÍ STÁTNÍCH FONDŮ ČR	1
1.	SOUHRNNÁ CHARAKTERISTIKA HOSPODAŘENÍ STÁTNÍCH FONDŮ	1
2.	STÁTNÍ FOND ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ.....	1
3.	STÁTNÍ ZEMĚDĚLSKÝ INTERVENČNÍ FOND	3
4.	STÁTNÍ FOND DOPRAVNÍ INFRASTRUKTURY.....	4
5.	STÁTNÍ FOND ROZVOJE BYDLENÍ.....	6
6.	STÁTNÍ FOND KINEMATOGRAFIE	7
7.	STÁTNÍ FOND KULTURY	9
8.	SOUHRNNÁ CHARAKTERISTIKA VĚŘITELSKÉ POZICE STÁTNÍCH FONDŮ	10
II.	HOSPODAŘENÍ ROZPOČTŮ ÚZEMNÍCH SAMOSPRÁVNÝCH CELKŮ, DOBROVOLNÝCH SVAZKŮ OBCÍ A REGIONÁLNÍCH RAD REGIONŮ SOUDRŽNOSTI ZA ROK 2016.....	11
1.	CELKOVÉ VÝSLEDKY HOSPODAŘENÍ KRAJŮ, OBCÍ, DOBROVOLNÝCH SVAZKŮ OBCÍ A REGIONÁLNÍCH RAD REGIONŮ SOUDRŽNOSTI	13
2.	PŘÍJMY A VÝDAJE KRAJŮ	16
3.	PŘÍJMY A VÝDAJE OBCÍ A DSO	23
4.	HOSPODAŘENÍ REGIONÁLNÍCH RAD REGIONŮ SOUDRŽNOSTI.....	35
5.	VÝVOJ ZADLUŽENOSTI.....	39
III.	VÝSLEDKY HOSPODAŘENÍ ZDRAVOTNÍCH POJIŠŤOVEN	43
IV.	PŘEHLED O STAVECH FONDŮ ORGANIZAČNÍCH SLOŽEK STÁTU	47

I. Informace o hlavních výsledcích hospodaření státních fondů ČR

1. Souhrnná charakteristika hospodaření státních fondů

Hospodaření státních fondů za rok 2016 skončilo debetním saldem v úhrnné výši přesahující 7,5 mld. Kč. Charakteristickým rysem při nedočerpání rozpočtovaných výdajů, což se týkalo jak kategorie kapitálových výdajů, kde celková úspora vůči upravenému rozpočtu činila 10,3 mld. Kč (tj. 20,2 %), tak i běžných výdajů s celkovou úsporou 14,4 mld. Kč (tj. 15,7 %), byl na straně příjmů převažující vliv nenaplnění celkového objemu rozpočtovaných dotací. Rozpočet daňových příjmů se podařilo splnit na 105,0 %, v případě nedaňových příjmů na 108,0 %. Neplnění skutečných příjmů oproti rozpočtovaným hodnotám tak představuje nižší čerpání dotací z prostředků státního rozpočtu. Tyto dotace, určené pro krytí části výdajů jednotlivých státních fondů, byly čerpány v úhrnném rozsahu 74,6 mld. Kč, což představovalo 81,3 % z celkové rozpočtované částky 91,8 mld. Kč. Současně však všechny státní fondy poměrně výrazně (v úhrnu o 24,7 mld. Kč) redukovaly výši skutečných výdajů oproti částkám rozpočtovaným na rok 2016. Celkovou výši dosaženého výsledného deficitu hospodaření státních fondů ovlivnilo zejména záporné saldo příjmů a výdajů Státního fondu dopravní infrastruktury ve výši 10,7 mld. Kč, v podstatně menší míře pak Státního fondu rozvoje bydlení (0,4 mld. Kč). Kladným výsledkem skončilo naopak hospodaření Státního fondu životního prostředí (1,0 mld. Kč), Státního zemědělského intervenčního fondu (2,3 mld. Kč), Státního fondu kinematografie (0,1 mld. Kč) a Státního fondu kultury (28,0 mil. Kč).

Tabulka č. 1: Přehled ukazatelů finančního hospodaření státních fondů (v mil Kč)

	Rozpočet na rok 2016	Skutečnost za rok 2016	Plnění v %
PŘÍJMY			
Daňové příjmy	18 955,8	19 908,3	105,0
Nedaňové příjmy	14 542,1	15 710,4	108,0
Kapitálové příjmy	0,0	1,3	x
Přijaté dotace	91 797,2	74 666,7	81,3
z toho dotace ze státního rozpočtu	91 752,5	74 632,3	81,3
Příjmy státních fondů celkem	125 295,2	110 286,7	88,0
VÝDAJE			
Běžné výdaje	91 737,7	77 314,5	84,3
Kapitálové výdaje	50 828,5	40 537,0	79,8
Výdaje státních fondů celkem	142 566,2	117 851,5	82,7
Saldo příjmů a výdajů	-17 271,0	-7 564,8	43,8
FINANCOVÁNÍ	17 271,0	7 564,8	x
změna stavu na bankovních účtech	17 559,0	7 890,4	44,9
změna stavu bankovních úvěrů	0,0	0,0	x
změna stavu nebankovních půjček	-288,0	-325,6	113,1

Zdroj: MF

2. Státní fond životního prostředí

Státní fond životního prostředí (dále SFŽP) jako aktivní nástroj uplatňování státní environmentální politiky představuje významný zdroj mimorozpočtových prostředků v oblasti podpory ochrany a zlepšování životního prostředí České republiky. Rozpočet příjmů SFŽP, stanovený v roce 2016 na 1 766,5 mil. Kč, byl splněn na 119,6 %, skutečné výdaje přitom

činily 1 067,1 mil. Kč, což odpovídá 53,6 % rozpočtované částky (1 990,0 mil. Kč). Nižší výdaje jsou zejména výsledkem pomalejšího nástupu alokace prostředků u nově vypisovaných výzev, průběžného rušení některých žádostí o podporu i celkově nižší výsledné podpory, než částky přiznané v Rozhodnutí. Dosažené kladné saldo příjmů a výdajů (1 045,5 mil. Kč) tak představuje o 1 269,0 mil. Kč lepší hospodářský výsledek oproti rozpočtovanému.

Na plnění příjmů rozpočtu SFŽP se nejvíce podílely příjmy z poplatků za znečišťování životního prostředí ve výši 1 375,3 mil. Kč, které představovaly 65,1 % celkových příjmů. Z jednotlivých složek životního prostředí se poplatky vztahovaly zejména ke znečišťování odpadních a podzemních vod, ovzduší a přírody. Další příjmy pak tvořily dotace ze státního rozpočtu na technickou asistenci programů EU (390,7 mil. Kč), splátky z dříve poskytnutých půjček včetně úroků (268,6 mil. Kč) a pokuty včetně finančních postihů (65,2 mil. Kč). Celkovými příjmy fondu ve výši 2 112,7 mil. Kč došlo k překročení rozpočtované částky o téměř 346,2 mil. Kč (tj. o 19,6 %).

Z celkových realizovaných výdajů SFŽP v rozsahu cca 1,1 mld. Kč, tvořily převážnou část výdaje na smluvní akce, které dosáhly výše 575,8 mil. Kč, (tj. 54,0 % z celkových výdajů). Formou dotací bylo uvolněno plných 547,8 mil. Kč (tj. 95,1 %) a návratnou formou podpory (půjčky) zbývajících 28,0 mil. Kč (tj. 4,9 %). Rozhodující podíl přitom měly akce zaměřené na podporu aktivit v oblasti ochrany ovzduší (243,8 mil. Kč), ochrany vod (85,3 mil. Kč), přírody (204,0 mil. Kč) a odpadového hospodářství (42,7 mil. Kč). V roce 2016 bylo ukončeno financování Operačního programu Životní prostředí 2007-2013. Nebyla již vyhlášena žádná nová výzva, pokračovala však realizace nedokončených projektů s vydaným rozhodnutím o poskytnutí dotace (156,9 mil. Kč). Tyto projekty byly zaměřeny především na zlepšování kvality vod a ovzduší, udržitelné využívání energetických zdrojů, nakládání s odpady a zlepšování stavu přírody a krajiny. Vedle toho pokračovalo poskytování podpory jednotlivým projektům v rámci Operačního programu Životní prostředí 2014-2020, kofinancovaného z Fondu soudržnosti a Evropského fondu pro regionální rozvoj, jehož cílem je ochrana a zlepšování životního prostředí jako základního principu trvale udržitelného rozvoje. Oproti minulému období zde došlo ke snížení celkové výše finančních prostředků programu a ke snížení počtu podporovaných aktivit (prioritních os). Prioritou podporovaných projektů v oblasti životního prostředí je kvalita vod včetně snižování rizika povodní, zlepšování ovzduší v lidských sídlech, energetické úspory, zkvalitnění nakládání s odpady a ochrana přírody a krajiny. Celkem bylo v roce 2016 vyhlášeno 22 výzev k podávání žádostí o poskytnutí podpory (výdaje kapitoly 315 – MŽP), přičemž termín pro ukončení příjmu žádostí v některých případech přesáhl do roku 2017. V rámci programu Zelená úsporám pokračovala administrace zbývajících žádostí v oblasti obnovitelných zdrojů a snižování energetické náročnosti obytných budov, kde bylo v roce 2016 proplaceno celkem 2,5 mil. Kč. Jednalo se výhradně o administraci žádostí, zdržených probíhajícími soudními spory či stížnostmi žadatelů. V případě žádostí, týkajících se budov veřejného sektoru, nebyla v roce 2016 z prostředků SFŽP proplacena žádná žádost. Vyhlášením programu Nová zelená úsporám 2013 byl v roce 2013 zahájen příjem nových žádostí o podporu akcí ke snížení energetické náročnosti rodinných domů a efektivnímu využívání obnovitelných zdrojů energie. V roce 2016 probíhala administrace nevyplacených žádostí a na základě uzavřených smluv bylo proplaceno 610 žádostí v celkové částce 180,4 mil. Kč. Výdaje spojené s vlastní činností kanceláře SFŽP činily celkem 491,3 mil. Kč, přičemž v této částce jsou zahrnuty výdaje na administraci programů.

K 31.12.2016 vykázal SFŽP zůstatek peněžních prostředků na bankovních účtech ve výši 6 328,3 mil. Kč.

Tabulka č. 2: Příjmy a výdaje Státního fondu životního prostředí (v tis. Kč)

UKAZATEL	Státní fond životního prostředí			
	Skutečnost 2015	Rozpočet 2016	Skutečnost 2016	plnění %
PŘÍJMY				
Daňové příjmy	1 086 202	857 000	996 033	116,2
Nedaňové příjmy	654 705	609 500	725 926	119,1
Kapitálové příjmy	297	0	0	x
Přijaté dotace	325 338	300 000	390 702	130,2
z toho: ze státního rozpočtu	325 338	300 000	390 702	130,2
PŘÍJMY CELKEM	2 066 542	1 766 500	2 112 661	119,6
VÝDAJE				
Běžné výdaje	737 014	790 803	595 398	75,3
Kapitálové výdaje	2 374 229	1 199 197	471 739	39,3
VÝDAJE CELKEM	3 111 243	1 990 000	1 067 137	53,6
SALDO PŘÍJMŮ A VÝDAJŮ	-1 044 701	-223 500	1 045 524	-467,8

Zdroj: SFŽP

3. Státní zemědělský intervenční fond

Státní zemědělský intervenční fond (dále SZIF) svojí činností přispívá k plnění závazků vyplývajících ze Společné zemědělské politiky. V průběhu roku 2016 se uskutečnily změny schváleného rozpočtu SZIF, které se týkaly navýšení zdrojů a jejich užití na Společnou zemědělskou politiku, marketingovou činnost a na správní výdaje. Celkové zdroje SZIF na financování Společné zemědělské politiky představovaly 38,7 mld. Kč, z toho 33,7 mld. Kč tvořily prostředky z rozpočtu EU. V roce 2016 byly vyplaceny podpory ve výši 34,5 mld. Kč (se zahrnutím splátky zápůjčky PGRLF na Program rozvoje venkova), z toho 30,0 mld. Kč z rozpočtu EU. U SZIF představovaly dotace ze státního rozpočtu (kapitoly MZe) téměř 99,7 % upraveného rozpočtu příjmů. Daňové příjmy, představované dárkami z cukru, dosáhly částky 121,6 mil. Kč, což znamenalo plnění rozpočtu na 100,0 %. Nedaňové příjmy v roce 2016 činily 75,2 mil. Kč, tj. 247,0 % upraveného rozpočtu. Nad rámec rozpočtovaných příjmů byly inkasovány kapitálové příjmy z prodeje dlouhodobého majetku ve výši cca 1,3 mil. Kč. Celkové výdaje SZIF ve výši 35,5 mld. Kč představovaly plnění upraveného rozpočtu na 68,5 %. Objemově nejvyšší výdaje SZIF při realizaci Společné zemědělské politiky vycházely z příslušných nařízení Komise (ES), Rady (ES) a nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) a zahrnovaly přímé platby na plochu zemědělské půdy, platbu za ovoce a zeleninu, platbu za cukr, platby pro zemědělce dodávající postupy příznivé pro životní prostředí (greening) a některé doplňkové platby a zvláštní podpory (celkem 24,4 mld. Kč). Rozdíl oproti upravenému rozpočtu byl u přímých plateb způsoben zejména změnou struktury dotačních titulů, což ve svém důsledku zapříčinilo opožděné zahájení vydávání rozhodnutí a následně i opožděné vyplácení těchto dotací. V rámci společné organizace trhu na finanční podpory, intervenční nákupy, dotace, odvody a propagaci zemědělských produktů bylo uvolněno celkem 2,0 mld. Kč. Dotace poskytnuté na Program rozvoje venkova včetně tzv. Horizontálního plánu rozvoje venkova dosáhly celkové výše cca 7,6 mld. Kč. Vlivem značného počtu podaných žádostí bylo s ohledem na kapacitní možnosti SZIF nutno provést úpravy v administrativních postupech s tím, že u části žádostí bylo zahájení administrace přesunuto na rok 2017. Na správní výdaje byly vynaloženy finanční prostředky v úhrnné výši 1,5 mld. Kč, tj. 87,1 % rozpočtované částky. Z toho mzdové náklady vč. plateb na sociální a zdravotní pojištění představovaly téměř 0,7 mld. Kč (tj. 96,7 % rozpočtované částky). Úspory

byly dosaženy prakticky na všech položkách, zejména u nákupu služeb (IT služby vč. programového vybavení, poradenství, poplatky apod.) Běžné výdaje fondu, uskutečněné v roce 2016 ve výši 35,1 mld. Kč (tj. na 72,0 %) a současně kapitálové výdaje realizované ve výši 0,4 mld. Kč (tj. na 11,6 %), znamenaly celkovou úsporu čerpání výdajů proti upravenému rozpočtu v rozsahu 16,4 mld. Kč.

Půjčka poskytnutá Ministerstvem financí na financování intervenčních nákupů v roce 2016 nebyla z důvodu nenaplnění prognózy nepříznivého vývoje tržních cen některých zemědělských komodit čerpána ve smluvně zajištěné výši, ale pouze v rozsahu 411,3 mil. Kč (tj. na 71,9 %). Vzhledem k vývoji trhu s mlékem a současně nezájmu o intervenční skladování obilovin provedl SZIF předčasnou splátku části zápůjčky ve výši 199,3 mil. Kč a ke konci roku 2016 odvedl rovněž zůstatek na příslušném účtu ve výši 37,6 mil. Kč. Nesplacená část půjčky ve výši 174,4 mil. Kč byla z důvodu nedořešeného odprodeje intervenčních zásob převedena do roku 2017.

Půjčka od Podpůrného a garančního rolnického a lesnického fondu, a.s. na doplnění zdrojů pro národní spolufinancování Programu rozvoje venkova v roce 2015 (smluvně zajištěná do výše 500 mil. Kč) byla v roce 2016 v plné výši splacena.

V návaznosti na výsledky hospodaření v roce 2016 došlo k nárůstu peněžních prostředků na účtech SZIF o téměř 2,0 mld. Kč, přičemž jejich zůstatek k 31.12.2016 činil 4 608,4 mil. Kč.

Tabulka č. 3: Příjmy a výdaje Státního zemědělského intervenčního fondu (v tis. Kč)

UKAZATEL	Státní zemědělský intervenční fond			
	Skutečnost 2015	Rozpočet 2016	Skutečnost 2016	plnění %
PŘÍJMY				
Daňové příjmy	122 944	121 513	121 560	100,0
Nedaňové příjmy	73 248	30 438	75 197	247,0
Kapitálové příjmy	1 040	0	1 296	x
Přijaté dotace	34 038 047	49 354 479	37 602 913	76,2
z toho: ze státního rozpočtu	33 975 660	49 336 279	37 602 913	76,2
PŘÍJMY CELKEM	34 235 279	49 506 430	37 800 966	76,4
VÝDAJE				
Běžné výdaje	27 792 983	48 776 259	35 140 849	72,0
Kapitálové výdaje	6 877 731	3 071 500	355 377	11,6
VÝDAJE CELKEM	34 670 714	51 847 759	35 496 226	68,5
SALDO PŘÍJMŮ A VÝDAJŮ	-435 435	-2 341 329	2 304 740	-98,4

Zdroj: SZIF

4. Státní fond dopravní infrastruktury

Činnost Státního fondu dopravní infrastruktury (dále SFDI) je zaměřena na financování rozvoje, výstavby, údržby a modernizace dopravní infrastruktury s cílem zajistit efektivní a hospodárné čerpání finančních prostředků a zároveň vytvářet podmínky pro financování projektů spolufinancovaných z Evropských fondů. Schválený rozpočet SFDI byl v průběhu roku na straně příjmů upraven o nespotřebované prostředky dotací z minulých let (tzv. nároky), do rozpočtu byly dále zahrnuty přijaté vratky (2,0 mld. Kč), příjmy z pronájmu a splátky návratných finančních výpomocí (1,3 mld. Kč). Největší podíl připadl na zvýšení dotací poskytnutých ze státního rozpočtu v rámci Operačního programu Doprava (dále OPD) o 4,1 mld. Kč, a na financování národních podílů v projektech EU (o 1,4 mld. Kč), v menší

míře pak na údržbu dálniční sítě včetně odstranění povodňových škod (o 0,1 mld. Kč). Schválený rozpočet výdajů SFDI na rok 2016 byl upraven o prostředky na úhradu výdajů neuskutečněných v minulých letech (nároky) a na úhradu aktuálně vzniklých potřeb.

Celkové skutečně realizované příjmy SFDI v roce 2016 dosáhly cca 68,1 mld. Kč, což představuje plnění na 94,8 % upraveného rozpočtu. Plnění daňových příjmů ve výši 18,6 mld. Kč (tj. 104,5 % rozpočtované částky) je výsledkem vyšších výnosů silniční daně (o 255,3 mil. Kč), poplatků za užívání dálnic a rychlostních komunikací (o 167,9 mil. Kč) a příjmů ze spotřební daně z minerálních olejů (o 381,4 mil. Kč). Těchto výsledků bylo dosaženo zejména díky růstu ekonomiky v roce 2016. Značnou část nedaňových příjmů tvořily výnosy z mýtného (celkem 9 630,2 mil. Kč), které byly oproti upravenému rozpočtu o 30,2 mil. Kč vyšší (tj. o 0,3 %). Z ostatních nedaňových příjmů tvořily přijaté vratky a sankční platby celkem téměř 3,0 mld. Kč, z čehož největší část představovaly prostředky generované z ex-post plateb. U splátek návratných finančních výpomocí, poskytovaných příjemcům na předfinancování výdajů projektů spolufinancovaných z fondů EU, došlo k inkasu cca 1,1 mld. Kč.

Dotace ze státního rozpočtu byly čerpány ve výši 35,6 mld. Kč, tj. na 86,7 %. Čerpání dotací z prostředků OPD I dosáhlo úrovně téměř 0,4 mld. Kč (tj. 100,0 % rozpočtu), přičemž tyto prostředky byly použity na refundaci výdajů formou ex-post plateb. Naproti tomu nižšího čerpání dotací z prostředků programu OPD II na období 2014 - 2020 v celkové výši 14,1 mld. Kč (tj. na 81,6 %) bylo dosaženo v důsledku postupného schvalování jednotlivých projektů v průběhu roku 2016. Na krytí národních podílů projektů EU programového období 2014–2020 bylo skutečně čerpáno 0,8 mld. Kč (tj. 60,3 %). Dotace na projekty Komunitárních programů byly čerpány pouze na 10,2 %, přičemž převažujícím důvodem bylo prodloužení zadávacích řízení, resp. pozdější zadávání staveb do realizace a přesun některých projektů do roku 2017 z titulu neuzavření grantových smluv ze strany EU. Obdobná situace nastala rovněž u realizace projektu Crocodile 2, který byl odsunut na rok 2017. K nižšímu čerpání prostředků došlo rovněž v případě dotace na údržbu a opravy dálniční a silniční infrastruktury (o 33,2 mil. Kč), když největší podíl připadl na Středočeský kraj, kde se nepodařilo dokončit předpokládaný rozsah prací na odstraňování povodňových škod.

Skutečné výdaje SFDI v roce 2016 dosáhly celkové částky 78,7 mld. Kč (tj. 92,5 % rozpočtu), z toho investiční výdaje činily 39,1 mld. Kč (tj. 86,7 %) a neinvestiční výdaje 39,6 mld. Kč (tj. 99,0 %). Prostředky z rozpočtu SFDI byly v roce 2016 směřovány příjemcům na jednotlivé projekty především z oblasti rozvoje a údržby pozemních komunikací (36,8 mld. Kč) a železničních (36,9 mld. Kč) a vodních cest (0,3 mld. Kč). V rámci OPD II tak bylo uvolněno celkem 14,1 mld. Kč (tj. 98,8 %), a to na pozemní komunikace a železniční dopravu. Nižší čerpání (celkem 0,8 mld. Kč, tj. 57,7 %) vykazaly prostředky určené na příspěvky v rámci programů SFDI v oblasti nových technologií, bezpečnosti a cyklistických stezek. Důvodem nedočerpání rozpočtovaných prostředků byla skutečnost, že projekty vybrané k realizaci ve druhém kole výběrového řízení budou dokončeny až v roce 2017. Z rozpočtu SFDI byla uvolněna částka 2,5 mld. Kč veřejným rozpočtům (kraje, města a obce) na odstranění povodňových škod a na rozvoj dopravní infrastruktury (především silniční síť). Výdaje aparátu SFDI byly čerpány v rozsahu 372,5 mil. Kč, tj. na 67,2 % rozpočtované částky. Úspory byly vykazány zejména v kategorii výdajů na platy z důvodu nenaplnění plánovaného stavu zaměstnanců. Výdaje na rozpočtované PPP projekty (60 mil. Kč) nebyly realizovány vzhledem ke zrušení zadávacího řízení rozhodnutím Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže.

Výdaje SFDI v roce 2016 převyšovaly příjmy o cca 10,7 mld. Kč, peněžní prostředky na účtech k 31.12.2016 dosáhly částky 2,7 mld. Kč. V roce 2016 nečerpal SFDI žádné bankovní úvěry.

Tabulka č. 4: Příjmy a výdaje Státního fondu dopravní infrastruktury (v tis. Kč)

UKAZATEL	Státní fond dopravní infrastruktury			
	Skutečnost 2015	Rozpočet 2016	Skutečnost 2016	plnění %
PŘÍJMY				
Daňové příjmy	17 865 656	17 800 000	18 604 632	104,5
Nedaňové příjmy	17 331 770	12 958 064	13 881 831	107,1
Kapitálové příjmy	0	0	0	x
Přijaté dotace	53 525 880	41 015 862	35 564 650	86,7
z toho: ze státního rozpočtu	53 525 880	41 015 862	35 564 650	86,7
PŘÍJMY CELKEM	88 723 306	71 773 926	68 051 112	94,8
VÝDAJE				
Běžné výdaje	39 174 739	40 015 777	39 611 662	99,0
Kapitálové výdaje	52 289 361	45 109 393	39 099 316	86,7
VÝDAJE CELKEM	91 464 100	85 125 170	78 710 978	92,5
SALDO PŘÍJMŮ A VÝDAJŮ	-2 740 794	-13 351 244	-10 659 866	79,8

Zdroj: SFDI

5. Státní fond rozvoje bydlení

Státní fond rozvoje bydlení (dále SFRB) byl zřízen pro realizaci bytové politiky státu a trvale udržitelné státní podpory bydlení v České republice. Jeho úkolem je zajištění finančních prostředků pro realizaci podpory státu v oblasti bytové politiky ve smyslu naplňování vládní Koncepce bydlení do roku 2020. Prostřednictvím úvěrových programů vytváří podmínky pro komplexní regeneraci bytového fondu, snižování energetické náročnosti bydlení a výstavbu či rekonstrukce bytů a domů především pro vymezené skupiny obyvatel. Celkové výdaje SFRB, rozpočtované ve výši 2 323,8 mil. Kč, byly skutečně realizovány v rozsahu 1 432,9 mil. Kč, tj. na 61,7 %. Tento výsledek byl ovlivněn především pomalejší dynamikou čerpání poskytnutých úvěrů, nižším objemem vyplacených dotací a částečně i úsporou dosaženou při realizaci programů a v oblasti správních výdajů SFRB. Pozitivní dopad měla i skutečnost, že v roce 2016 nedošlo k žádným výrazným živelným pohromám. Skutečné čerpání jednotlivých podpor, poskytovaných v rámci příslušného úvěrového programu, lze přitom v souladu s příslušnými nařízeními vlády realizovat po dobu několika let, přičemž dynamiku čerpání jednotlivými příjemci podpor nemůže SFRB ovlivnit. Rozpočet výdajů byl v roce 2016 zaměřen na úvěrové programy opravy a modernizace bytových domů (Panel 2013+), na výstavbu nájemního bydlení včetně sociálních bytů, na pomoc mladým rodinám při opravách a modernizacích bydlení a u dotačních titulů na zvýhodněné úročení úvěrů v rámci programu PANEL a na snížení jistiny úvěru při narození dítěte. Skutečné čerpání úrokových dotací proběhlo v objemu 829,7 mil. Kč (plnění oproti rozpočtu na 92,3 %), přičemž vyplacené příspěvky jsou rozloženy do jednotlivých let po celou dobu splácení úvěrů a týkaly se výhradně smluv uzavřených v předchozích letech. Dotace formou snížení jistiny úvěru za každé narozené dítě dle nařízení vlády č. 616/2004 Sb. činily 23,8 mil. Kč (plnění na 47,6 %). Skutečné čerpání nízkouročených úvěrů na program opravy a modernizaci domů (Panel 2013+) dosáhlo výše 298,1 mil. Kč (plnění na 49,7 %), přičemž smluvně alokováno bylo celkem 229,2 mil. Kč a ve formě příslibu zůstalo dalších 31,7 mil. Kč. Překročení objemu uzavřených smluv vyjadřuje skutečnost čerpání ze smluv uzavřených v předchozích letech, neboť úvěrové zdroje lze čerpat až po dobu 3 let, přičemž dynamiku čerpání nemá SFRB možnost ovlivnit. V programu výstavby nájemních bytů vyčerpali příjemci podpory v roce 2016 celkem 91,1 mil. Kč, což představovalo pouze 32,5 % rozpočtované částky. SFRB

přítom uzavřel smlouvy o poskytnutí podpory v úhrnné výši 113,6 mil. Kč a současně vystavil úvěrové přísliby ve výši 110,7 mil. Kč, které budou realizovány až v následujících letech. Nízkoúročené úvěry fyzickým osobám na opravy a modernizaci bydlení byly čerpány ve výši 17,5 mil Kč (plnění na 35,0 %). Na výdaje spojené s realizací programů podpor bylo vynaloženo celkem 119,6 mil. Kč (tj. 49,2 % rozpočtované částky) a týkaly se zejména odměn bankám za administraci úrokových dotací a poskytnutých záruk v programu PANEL. Důvodem nižších výdajů bylo především snížení objemu zaručovaných úvěrů a s tím související pokles poplatků. Správní výdaje SFRB (vč. Holdingového fondu) dosáhly v roce 2016 částky cca 50,6 mil. Kč (plnění na 70,1 %), z toho úspora dosažená u položky mzdových výdajů činila cca 6,1 mil. Kč (tj. 14,1 %).

Skutečné příjmy SFRB dosáhly částky cca 1 024,6 mil. Kč. Překročení schváleného rozpočtu na rok 2016 o 66,6 mil. Kč (tj. o 7,0 %), bylo především důsledkem vyššího objemu splátek z poskytnutých úvěrů z titulu jejich předčasného splacení a příjmy z inkasovaných vratek dotací, poskytnutých v předchozích letech. Dosažené příjmy SFRB tvořily ze 77,6 % již zmíněné vyšší splátky z úvěrů (795,0 mil. Kč), poskytnutých zejména fyzickým osobám na pořízení, opravy a modernizaci domů a bytů (574,1 mil. Kč). Další příjmy se týkaly úroků z poskytnutých úvěrů (101,3 mil. Kč), vratek dotací z předchozích let na základě výsledků kontrol finančních úřadů (28,7 mil. Kč) a ostatních nedaňových příjmů. V souladu se schváleným rozpočtem obdržel SFRB jednorázovou neinvestiční dotaci ze státního rozpočtu ve výši 118,6 mil. Kč. Tyto prostředky byly účelově určeny jednak na krytí skutečných výdajů spojených s realizací programu Nový panel a jednak na krytí výdajů spojených se snížením jistiny úvěrů poskytnutých mladým lidem při narození dítěte (v souladu s nařízením vlády č. 616/2004 Sb.). Z poskytnuté dotace bylo skutečně čerpáno pouze 92,3 mil. Kč, nevyčerpaná část byla vrácena na účet Ministerstva pro místní rozvoj.

Záporné saldo hospodaření ve výši 408,3 mil. Kč se promítlo ve snížení stavu peněžních prostředků na účtech SFRB. Zůstatek k 31.12.2016 tak činil cca 6 979,5 mil. Kč.

Tabulka č. 5: Příjmy a výdaje Státního fondu rozvoje bydlení (v tis. Kč)

UKAZATEL	Státní fond rozvoje bydlení			
	Skutečnost 2015	Rozpočet 2016	Skutečnost 2016	plnění %
PŘÍJMY				
Daňové příjmy	0	0	0	x
Nedaňové příjmy	865 422	839 400	932 216	111,1
Kapitálové příjmy	0	0	49	x
Přijaté dotace	129 000	118 600	92 283	77,8
z toho: ze státního rozpočtu	129 000	118 600	92 283	77,8
PŘÍJMY CELKEM	994 422	958 000	1 024 548	106,9
VÝDAJE				
Běžné výdaje	940 425	1 208 350	998 129	82,6
Kapitálové výdaje	766 919	1 115 450	434 744	39,0
VÝDAJE CELKEM	1 707 344	2 323 800	1 432 873	61,7
SALDO PŘÍJMŮ A VÝDAJŮ	-712 922	-1 365 800	-408 326	29,9

Zdroj: SFRB

6. Státní fond kinematografie

Státní fond kinematografie (dále SFKMG) působí v souladu se zákonem č. 496/2012 Sb., o audiovizuálních dílech a podpoře kinematografie (zákon o audiovizi) v oblasti podpory

kinematografických projektů a filmových pobídek. Další významnou činností SFKMG je administrace poplatků definovaných zákonem o audiovizí. SFKMG obdržel v roce 2016 účelovou dotaci ze státního rozpočtu ve výši 981,8 mil. Kč, z toho 800 mil. Kč na filmové pobídky, 180 mil. Kč na podporu projektů z oblasti kinematografie a 1,8 mil Kč na provozní náklady. Fond nečerpal prostředky z fondů EU.

Základním zdrojem vlastních příjmů byly zejména poplatky z vysílání televizní reklamy na soukromoprávních televizích, příjmy z obchodního využití filmů, k nimž SFKMG vykonává autorská práva a odvody poplatků z kinematografických představení (od provozovatelů kin) a z převzatého televizního vysílání (kabelové TV, satelity). Celkové rozpočtované příjmy SFKMG (1 226,8 mil. Kč) byly v roce 2016 plněny na 99,8 % (1 224,0 mil. Kč). Nedodržení rozpočtovaných příjmů v některých položkách ovlivnila zejména závislost na proměnných faktorech filmového průmyslu, které nelze zcela přesně odhadnout. To se týká např. návštěvnosti kin, dosažené ceny reklamy na komerčních TV nebo skutečného zájmu o tzv. fondové filmy. Účelové dotace ze státního rozpočtu byly alokovány v rozpočtované výši 981,8 mil. Kč, tj. 100 %.

Rozpočtované výdaje (1 226,9 mil. Kč) byly skutečně čerpány ve výši 1 098,9 mil. Kč, tj. na 89,6 %. Běžné výdaje v celkovém rozsahu 937,9 mil. Kč (plnění na 103,1 %) byly vynaloženy na vyplácení neinvestičních podpor žadatelům na realizaci projektů v oblasti kinematografie (51,8 mil. Kč), na filmové pobídky (833,0 mil. Kč) a na zajištění chodu SFKMG. Jako neinvestiční dotace byly poskytovány prostředky zejména na vývoj, výrobu, distribuci a propagaci kinematografických děl, vzdělávání a výchovu v oblasti kinematografie, a filmové festivaly a přehlídky. Nemožnost predikovat při tvorbě rozpočtu rozložení žádostí o dotaci mezi jednotlivými právními subjekty je důvodem nedodržení rozpočtované výše u jednotlivých položek rozpočtové skladby. V případě nedočerpaných finančních prostředků na filmové pobídky (stav k 31.12.2016 na běžném účtu fondu ve výši 1 144 mil. Kč) ještě nenastala splatnost alokovaných prostředků (výroba filmu nebyla dokončena nebo nebyl proveden závěrečný audit), případně došlo ke zrušení již registrovaných projektů. Skutečné kapitálové výdaje SFKMG v roce 2016 dosáhly celkové výše 161,0 mil. Kč, tj. 50,7 % rozpočtované částky. Na čerpání výdajů mělo vliv zejména časové hledisko výplaty záloh na dotace, které jsou vázány na splnění podmínek jednotlivých etap dotovaných projektů. To se týkalo zejména největšího okruhu žadatelů o dotace, kterými jsou nefinanční podnikatelské subjekty – právnické a fyzické osoby. Investiční transfery těmto příjemcům byly charakterizovány výrazně nižším čerpáním podpor kinematografie určených především na výrobu filmů a podporu technického rozvoje a modernizace kin. Finanční podpory přitom tvoří každoročně podstatnou část kapitálových výdajů a v roce 2016 bylo touto formou vyplaceno celkem 159,1 mil. Kč. Zbývající část kapitálových výdajů SFKMG tvořily výdaje na výpočetní techniku a programové vybavení.

Konečný zůstatek peněžních prostředků fondu na bankovních účtech k 31.12.2016 vzrostl o 125,1 mil. Kč a činil 1 737,6 mil. Kč, přičemž převážná část těchto prostředků je vázána na podmíněné závazky. Ty jsou určeny na vyplácení podpor kinematografie a filmových pobídek, na které jsou finanční prostředky již schváleny a alokovány, ale nebyly dosud vyplaceny, neboť SFKMG vyplácí dotace či pobídky až po splnění stanovených podmínek.

Tabulka č. 6: Příjmy a výdaje Státního fondu kinematografie (v tis. Kč)

UKAZATEL	Státní fond kinematografie			
	Skutečnost 2015	Rozpočet 2016	Skutečnost 2016	plnění %
PŘÍJMY				
Daňové příjmy	223 781	177 300	186 119	105,0
Nedaňové příjmy	91 917	67 700	56 063	82,8
Kapitálové příjmy	0	0	0	x
Přijaté dotace	801 891	981 800	981 800	100,0
z toho: ze státního rozpočtu	801 891	981 800	981 800	100,0
PŘÍJMY CELKEM	1 117 589	1 226 800	1 223 982	99,8
VÝDAJE				
Běžné výdaje	417 103	909 341	937 941	103,1
Kapitálové výdaje	117 335	317 550	160 960	50,7
VÝDAJE CELKEM	534 438	1 226 891	1 098 901	89,6
SALDO PŘÍJMŮ A VÝDAJŮ	583 151	-91	125 081	x

Zdroj: SFKMG

7. Státní fond kultury

Státní fond kultury (dále SFK) vykonával svoji činnost v souladu se zákonem č. 239/1992 Sb., o Státním fondu kultury České republiky a hospodařil s finančními prostředky ze zdrojů stanovených mu tímto zákonem. Hlavní činností SFK je poskytování podpor v různých oblastech umění včetně propagace české kultury v zahraničí. Fond neobdržel dotaci ze státního rozpočtu ani nečerpал prostředky z fondů EU.

Celkové příjmy fondu, rozpočtované ve výši 63,5 mil. Kč, byly naplněny ve výši 73,5 mil. Kč, tj. na 115,7 %. Značnou část příjmů SFK tvořily obdobně jako v minulých letech příjmy z pronájmu nemovitostí v úhrnné výši cca 32,9 mil. Kč (plnění na 99,6 %), které představovaly 44,8 % z celkových inkasovaných příjmů. Ostatní nedaňové příjmy tvořily především příjmy dle autorského zákona (tzv. odúmrťe), inkasované ve výši 3,0 mil. Kč, žadatelské poplatky (celkem 1,3 mil. Kč) a zálohy od nájemců nemovitostí (1,7 mil. Kč). Transfery od rozpočtů ústřední úrovně zahrnovaly příjem z reklam vysílaných Českou televizí na program ČT 2, který v roce 2016 dosáhl úhrnné částky 34,3 mil. Kč (plnění na 129,6 %).

Celkové výdaje SFK rozpočtované ve výši téměř 52,6 mil. Kč byly skutečně čerpány v rozsahu cca 45,4 mil. Kč (tj. 86,4 % rozpočtu). Rada SFK v roce 2016 podpořila 313 kulturních projektů, mezi které rozdělila formou neinvestičních dotací celkem cca 20,0 mil. Kč. Rozdíly oproti rozpočtovaným částkám, vykazovaným u některých položek rozpočtové skladby, jsou v těchto případech dány praktickou nemožností predikovat a následně ovlivnit strukturu žadatelských subjektů z hlediska jejich právní subjektivity. Převážná část ostatních běžných výdajů byla v roce 2016 vynaložena na činnosti spojené s údržbou, správou, provozováním, opravou a rekonstrukcemi nemovitostí, se kterými je SFK příslušný hospodařit. Kapitálové výdaje byly rozpočtovány ve výši 15,4 mil. Kč, skutečné výdaje v roce 2016 činily 14,9 mil. Kč (plnění na 96,6 %). Výdaje zahrnovaly především technické zhodnocení budovy Národního domu na Vinohradech (1,4 mil. Kč) a Domu U Hybernů (celkem 13,5 mil. Kč).

SFK nevykazuje žádné úvěrové zatížení, zůstatek peněžních prostředků na běžném účtu vedeném u ČNB vzrostl o 28,0 mil. Kč a k 31.12.2016 činil téměř 147,2 mil. Kč.

Tabulka č. 7: Příjmy a výdaje Státního fondu kultury (v tis. Kč)

UKAZATEL	Státní fond kultury			
	Skutečnost 2015	Rozpočet 2016	Skutečnost 2016	plnění %
PŘÍJMY				
Daňové příjmy	0	0	0	x
Nedaňové příjmy	38 234	37 000	39 112	105,7
Kapitálové příjmy	0	0	0	x
Přijaté dotace	33 589	26 500	34 341	129,6
z toho: ze státního rozpočtu	0	0	0	x
PŘÍJMY CELKEM	71 823	63 500	73 454	115,7
VÝDAJE				
Běžné výdaje	29 219	37 180	30 538	82,1
Kapitálové výdaje	15 205	15 400	14 884	96,6
VÝDAJE CELKEM	44 424	52 580	45 421	86,4
SALDO PŘÍJMŮ A VÝDAJŮ	27 400	10 920	28 033	256,7

Zdroj: SFK

8. Souhrnná charakteristika věřitelské pozice státních fondů

Stav čisté věřitelské pozice z financování státních fondů se v průběhu roku 2016 snížil o cca 7,6 mld. Kč, což bylo v převážné míře ovlivněno realizovanými bankovními operacemi, tj. poklesem stavu peněžních prostředků státních fondů na bankovních účtech ve výši téměř 7,9 mld. Kč. SZIF plně splatil nebankovní půjčku od PGRLF ve výši 500 mil. Kč a přijal půjčku od Ministerstva financí, jejíž nesplacená část k 31.12.2016 činila 174,4 mil. Kč. Závazky státních fondů z tohoto titulu se tak snížily o cca 0,3 mld. Kč.

Tabulka č. 8: Věřitelská pozice státních fondů (v mil. Kč)

	Stav k 31.12.2015	Stav k 31.12.2016	Změna za rok 2016
Peněžní prostředky na účtech u bank	30 396,7	22 506,5	-7 890,2
Závazky z přijatých bankovních úvěrů	0,0	0,0	0,0
Závazky z nebankovních půjček	500,0	174,4	-325,6
Věřitelská pozice z financování státních fondů	29 896,7	22 332,1	-7 564,6
z toho : vůči bankám	30 396,7	22 506,5	-7 890,2

Zdroj: MF

II. Hospodaření rozpočtů územních samosprávných celků, dobrovolných svazků obcí a Regionálních rad regionů soudržnosti za rok 2016

Územní rozpočty hospodařily v uplynulém roce s výraznou převahou příjmů nad výdaji, což znamenalo dosud nejvyšší dosažené kladné saldo hospodaření (53,1 mld. Kč). Velmi příznivých výsledků bylo dosaženo rovněž z hlediska vývoje zadluženosti, kde byl vykázán výrazný meziroční pokles. Současně významně vzrostl stav finančních prostředků na bankovních účtech obcí a krajů.

Výsledky hospodaření územních rozpočtů v roce 2016 do značné míry ovlivnil přechod na nové programové období pro čerpání prostředků z fondů EU. Na příjmové straně se tato skutečnost projevila nižším objemem přijatých transferů a současně znamenala i pokles investičních výdajů. Snížení objemu přijatých transferů bylo vyrovnáno vyšším nárůstem vlastních příjmů, a to zejména příjmů ze sdílených daní, které meziročně vzrostly o 10 %.

Vysoký nárůst daňových příjmů obcí a krajů ovlivnil především pokračující ekonomický růst a efektivnější výběr daní, promítly se v něm však i některé **změny v oblasti daňové legislativy**. Novela zákona č. 243/2000 Sb., o rozpočtovém určení daní (provedená zákonem č. 391/2015 Sb.) zvýšila s účinností od 1. ledna 2016 podíl krajů na výnosech daně z přidané hodnoty ze 7,86 % na 8,92 % celostátního výnosu (jedná se tak o návrat k hodnotě platné do roku 2011). Dopad této úpravy znamenal zvýšení příjmů krajů o zhruba 3,7 mld. Kč.

V souvislosti s ukončením platnosti opatření přijatých v tzv. „stabilizačním balíčku“ pro roky 2013 - 2015, jehož součástí byla i změna zákona o rozpočtovém určení daní tak, aby efekty z vybraných daňových opatření byly pro rozpočty obcí a krajů příjmově neutrální, se od počátku roku 2016 zvýšil podíl krajů a obcí na výnosu z daně z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti, resp. se vrátil na původní úroveň, a to u krajů na 8,92 % a u obcí na 23,58 % (v letech 2013 – 2015 činil podíl v případě krajů 8,65 % a v případě obcí 22,87 %).

Od 1. ledna 2016 nabyla účinnosti novela zákona č. 202/1990 Sb., o loteriích a jiných podobných hrách („zákon o loteriích“), která zvýšila sazby odvodu z loterií a jiných podobných her a současně i změnila rozpočtové určení odvodu z výherních hracích přístrojů a jiných technických herních zařízení. Podíl rozpočtů obcí na části odvodu z loterií a jiných podobných her ve výši dílčího odvodu z výherních hracích přístrojů a jiných technických zařízení se částečně snížil.

Z hlediska struktury transferů poskytovaných krajům a obcím z jednotlivých kapitol státního rozpočtu a ze státních fondů nedošlo pro rok 2016 k žádným změnám. V části transferů poskytovaných z kapitoly Všeobecná pokladní správa v rámci tzv. finančního vztahu státního rozpočtu k rozpočtům obcí a krajů byla zapracována 1 % valorizace příspěvku na výkon státní správy (v důsledku úsporných opatření nebyl příspěvek řadu let zvyšován, poslední valorizace příspěvku byla provedena v rozpočtu pro rok 2009).

V souvislosti s novým programovým obdobím pro čerpání prostředků z fondů EU došlo ke změnám v postavení a úloze Regionálních rad regionů soudržnosti a současně se také pro obce a kraje změnila možnost v realizaci projektů spolufinancovaných z fondů EU. Do konce roku 2015 měly obce a kraje možnost čerpat prostředky z regionálních operačních programů, které se týkaly programového období 2007 – 2013. Nové programové období 2014 – 2020 je postaveno na zcela nové struktuře programů, pro rozvoj potřeb v území je určen Integrovaný regionální operační program (IROP).

Rok 2016 byl posledním rokem, kdy mohly být proplaceny projekty realizované v rámci regionálních operačních programů, které byly dokončeny do 31.12.2015. V kapitole

Ministerstva pro místní rozvoj jako zprostředkovatele toku finančních prostředků z Evropské unie do rozpočtů regionálních rad, určených na spolufinancování regionálních operačních programů, již nebyly ve schváleném státním rozpočtu na rok 2016 rozpočtovány pro regionální rady žádné finanční prostředky. Zdrojem pro proplácení posledních projektů se stalo čerpání tzv. nároků z nespotřebovaných výdajů minulých let. Činnost regionálních rad se postupně nově zaměřuje pouze na postupné uzavírání a dokončení regionálních operačních programů.

V loňském roce se zvýšil počet obcí na našem území a jejich celkový počet dosáhl 6 254. Zákonem č.15/2015 Sb., o zrušení vojenského újezdu Brdy, o stanovení hranic vojenských újezdů, o změně hranic krajů a o změně souvisejících zákonů (zákon o hranicích vojenských újezdů) vzniklo z bývalých vojenských újezdů šest nových obcí: Bražec, Doupovské Hradiště, Kozlov, Luboměř pod Strážnou, Libavá a Polná na Šumavě. Tímto zákonem bylo také stanoveno, že do rozpočtu nových obcí náleží v době od 1. ledna 2016 do 31. prosince 2017 daňové příjmy ve výši dvojnásobku vypočteného podle zákona o rozpočtovém určení daní, a dále také, že přenesenou působnost pro nově vzniklou obec vykonává do 30. června 2016 pověřený obecní úřad, do jehož správního obvodu nově vzniklá obec patří.

Ve státním rozpočtu na rok 2016 bylo předpokládáno, že územní rozpočty budou nadále pokračovat v trendu započatém v roce 2012, tzn., že jako celek vykáží v roce 2016 přebytek. Celkový přebytek byl predikován ve výši 11,8 mld. Kč, z toho na úrovni krajů 1,1 mld. Kč, na úrovni obcí 10,6 mld. Kč a dobrovolných svazků obcí 0,1 mld. Kč, pro Regionální rady regionů soudržnosti bylo předpokládáno vyrovnané hospodaření.

Výsledky hospodaření územních rozpočtů v loňském roce byly z hlediska dosaženého salda hospodaření výrazně příznivější, než předpokládal rozpočet. Územní rozpočty ukončily hospodaření s přebytkem ve výši 53,1 mld. Kč. Nejvyšší přebytek byl vykázán na úrovni rozpočtů obcí, dosáhl 39,7 mld. Kč, přičemž zhruba jednou třetinou se na něm podílel výsledek hlavního města Praha. Kraje ukončily své hospodaření s přebytkem 12,7 mld. Kč, dobrovolné svazky obcí s přebytkem 0,8 mld. Kč. Regionální rady regionů soudržnosti ukončily své hospodaření jako vyrovnané.

Následující hodnocení plnění příjmů a výdajů krajů, obcí, dobrovolných svazků obcí a Regionálních rad regionů soudržnosti za rok 2016 je provedeno samostatně k rozpočtu po všech změnách, to znamená k tzv. konečnému rozpočtu (dále jen k rozpočtu), který vedle změn souvisejících s provedenými rozpočtovými opatřeními zahrnuje také změny vyplývající z promítnutí nároků z nespotřebovaných výdajů organizačních složek státu.

V kapitole 3. Příjmy a výdaje obcí a dobrovolných svazků obcí jsou výsledky hospodaření hlavního města Prahy jako „obce“ součástí uváděných souhrnných údajů. S ohledem na specifické postavení hlavního města a váhu jeho příjmů a výdajů v celkových příjmech a výdajích obecních rozpočtů, je současně v rámci této kapitoly zpracována samostatná část, týkající se pouze výsledků rozpočtového hospodaření hlavního města Prahy.

V loňském roce vstoupila v účinnost novela vyhlášky, která upravuje předkládání výkazů pro hodnocení plnění rozpočtů (vyhláška č. 5/2014 Sb., o způsobu, termínech a rozsahu údajů předkládaných pro hodnocení plnění státního rozpočtu, rozpočtů státních fondů, rozpočtů územních samosprávných celků, rozpočtů dobrovolných svazků obcí a rozpočtů Regionálních rad regionů soudržnosti) a novela vyhlášky stanovující jednotné třídění příjmů a výdajů rozpočtu (vyhláška č. 323/2002 Sb., o rozpočtové skladbě). V souvislosti s tím došlo k dílčím změnám, které se promítají v údajích o výsledcích hospodaření, a tím také částečně ovlivňují meziroční srovnání vykázaných hodnot (týká se údajů a stavu finančních prostředků na bankovních účtech a údajů o výši neinvestičních výdajů). V textu jsou tyto změny popsány v poznámkách pod čarou.

1. Celkové výsledky hospodaření krajů, obcí, dobrovolných svazků obcí a Regionálních rad regionů soudržnosti

Celkový objem příjmů (po konsolidaci) krajů, obcí, dobrovolných svazků obcí (dále jen „DSO“) a Regionálních rad regionů soudržnosti (dále jen „regionální rady“) dosáhl **446,6 mld. Kč** (plnění předpokladů rozpočtu 98,8 %). Ve srovnání s předchozím rokem je to pouze o 0,6 mld. Kč více, lze proto hovořit o stagnaci celkových příjmů. Důvodem je zcela rozdílný vývoj jednotlivých částí příjmů. Objem vlastních příjmů významně vzrostl (zejména v důsledku vývoje daňových příjmů), současně se však v přibližně stejném rozsahu snížil objem přijatých transferů, a to především investičních.

Z hlediska jednotlivých úrovní územních rozpočtů se vývoj lišil. Zatímco na úrovni krajů byl vykázán nárůst příjmů o 7,5 mld. Kč, na úrovni obcí a DSO klesly příjmy celkem o 5,7 mld. Kč (z toho na úrovni rozpočtů obcí o 0,5 mld. Kč a na úrovni DSO o 5,2 mld. Kč). Pokles příjmů byl vykázán také u regionálních rad, a to v souvislosti s dokončováním vyplácení dotací příjemcům na projekty realizované v rámci regionálních operačních programů.

Tabulka č. 9: Balance příjmů a výdajů územ. rozpočtů k 31.12.2016 po konsolidaci¹ (v mil. Kč)

	Územní rozpočty celkem				Stupně územních rozpočtů skutečnost k 31.12.2016		
	skutečnost k 31.12.2015	rozpočet 2016 po všech změnách	skutečnost k 31.12.2016	% plnění rozpočtu	obce a DSO	kraje	RRRS
Příjmy celkem	446 025,2	452 146,2	446 580,9	98,8	282 030,7	168 309,7	10 609,6
z toho:							
Daňové příjmy	226 300,6	242 520,5	249 497,7	102,9	190 750,6	58 747,1	.
Nedaňové příjmy	36 794,3	35 214,4	35 509,6	100,8	31 363,3	4 185,0	279,4
Kapitálové příjmy	5 786,0	5 834,1	8 527,6	146,2	7 877,5	648,6	1,5
Přijaté transfery	177 097,3	168 577,2	153 168,9	90,9	52 039,3	104 729,0	10 328,7
Výdaje celkem	425 292,0	440 330,6	393 526,4	89,4	241 500,9	155 591,8	10 592,8
z toho:							
Běžné výdaje	312 100,6	336 651,7	326 956,7	97,1	188 983,2	141 114,0	980,5
Kapitálové výdaje	113 191,4	103 678,9	66 569,7	64,2	52 517,7	14 477,8	9 612,3
Saldo příjmů a výdajů	20 733,2	11 815,6	53 054,5	.	40 529,8	12 717,9	16,8

Vlastní příjmy územních rozpočtů dosáhly 293,5 mld. Kč, proti předchozímu roku byly vyšší o 24,6 mld. Kč. V rámci vlastních příjmů vzrostly především **daňové příjmy**, dosáhly **249,5 mld. Kč**, což bylo meziročně o 23,2 mld. Kč více. V růstu daňových příjmů se kromě zmíněného příznivého ekonomického vývoje promítly i dílčí změny rozpočtového určení daní ve prospěch krajů a ukončení platnosti opatření přijatých v tzv. stabilizačním balíčku.

Nedaňové příjmy činily **35,5 mld. Kč**, což bylo o 1,3 mld. Kč méně nežli v roce předchozím. Ke snížení došlo především u seskupení položek přijaté sankční platby a vratky transferů a přijaté splátky půjčených prostředků.

¹ Z důvodu konsolidace, jejímž smyslem je očistit údaje o rozpočtu nebo skutečnosti peněžních operací o interní přesuny peněžních prostředků uvnitř jednotky nebo mezi jednotkami na úrovni sumářů, za které se operace sledují, je součet na úrovni republiky odlišný od součtu jednotlivých úrovní, tj. obcí a DSO, krajů a regionálních rad. Příjmové, výdajové a finanční operace, které jsou předmětem konsolidace spolu s uvedením úrovně, na které se konsolidace provádí, stanovuje vyhláška č. 5/2014 Sb., o způsobu, termínech a rozsahu údajů předkládaných pro hodnocení plnění státního rozpočtu, rozpočtů státních fondů, rozpočtů územních samosprávných celků, rozpočtů dobrovolných svazků obcí a rozpočtů regionálních rad regionů soudržnosti.

Kapitálové příjmy (tj. příjmy z prodeje nemovitostí a pozemků) byly zaúčtovány ve výši **8,5 mld. Kč**, což bylo o 2,7 mld. Kč více nežli v předchozím roce. Znamenalo to přerušení dosavadního trendu postupného meziročního snižování kapitálových příjmů (mezi lety 2009 a 2015 se kapitálové příjmy snížily z 14,4 mld. Kč na 5,8 mld. Kč). Zvýšení příjmů z prodeje dlouhodobého majetku bylo vykázáno především na úrovni rozpočtů obcí.

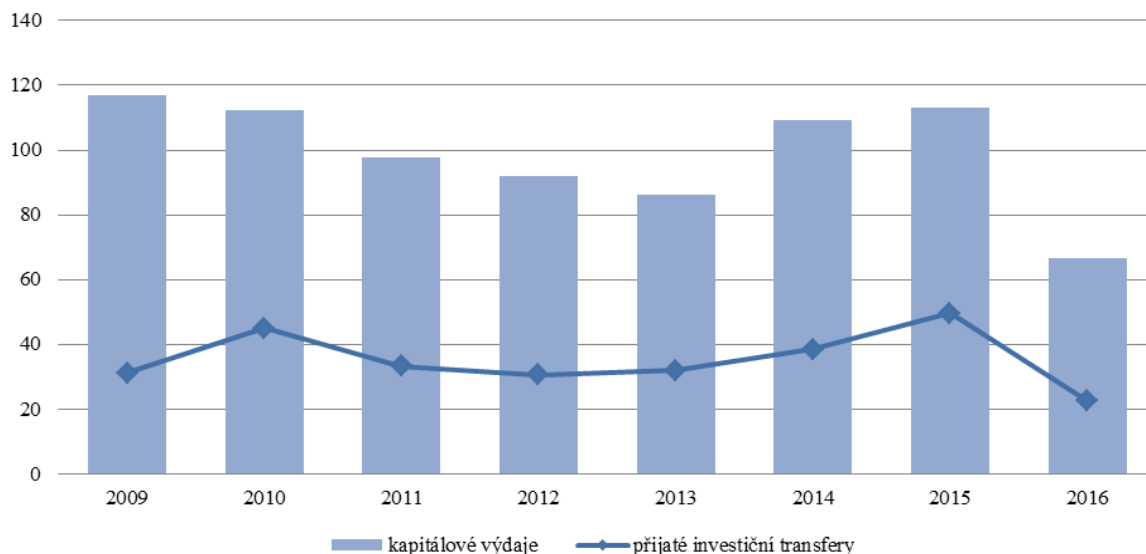
Celkový objem přijatých transferů činil 153,2 mld. Kč, proti předchozímu roku to bylo o 23,9 mld. Kč méně. Pokles byl způsoben výhradně vývojem v části přijatých investičních transferů. Jejich objem dosáhl 22,5 mld. Kč, což bylo výrazně méně nejen proti předchozímu roku, ale i proti letům minulým. V období let 2010 – 2015 činila průměrná roční výše přijatých investičních transferů 38,0 mld. Kč, přičemž nejvyšší objem byl vykázán v právě roce 2015 (49,6 mld. Kč). Důvodem je především skutečnost, že v předchozích letech docházelo k mimořádně vysokému čerpání prostředků určených na financování programů spolufinancovaných z fondů EU z končícího programového období 2007-2013, pro nové programové období se s čerpáním prostředků teprve začíná. Neinvestiční transfery dosáhly 130,6 mld. Kč a meziročně vzrostly o 3,1 mld. Kč. Na růstu se podílely především vyšší převody prostředků na přímé náklady škol zřizovaných obcemi a kraji.

Struktura hlavních zdrojů financování jednotlivých částí územních rozpočtů zůstává dlouhodobě stabilní. Hlavním zdrojem financování krajů jsou transfery ze státního rozpočtu, ze státních fondů a z rozpočtů regionálních rad, v loňském roce tvořily přijaté transfery (včetně převodů z vlastních fondů) 62,2 % celkových příjmů krajských rozpočtů. U obcí jsou hlavním zdrojem financování daňové příjmy, které se na celkových příjmech podílely 68,4 %, podíl přijatých transferů na celkových příjmech obcí činil 18,7 %. Financování činnosti DSO je zajišťováno především transfery z různých úrovní veřejných rozpočtů, v loňském roce činily 64,2 % jejich celkových příjmů. Příjmovou stranu rozpočtů regionálních rad tvoří především transfery ze státního rozpočtu určené na projekty realizované v rámci regionálních operačních programů a v malé míře také transfery z rozpočtů příslušných krajů.

Pokud jde o strukturu transferů poskytovaných územním rozpočtům z jednotlivých kapitol státního rozpočtu, zůstává dlouhodobě nejvýznamnější kapitola Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy, ze které jsou poskytovány dotace na přímé náklady na vzdělávání pro školy a školská zařízení zřizovaná kraji, obcemi a soukromými zřizovateli. Neinvestiční transfery z této kapitoly tvořily zhruba tři čtvrtiny (76,0 %) z celkového objemu neinvestičních transferů, které byly územním rozpočtům převedeny ze státního rozpočtu. Dalším významným zdrojem neinvestičních transferů jsou prostředky kapitoly Ministerstva práce a sociálních věcí. Pokud jde o investiční transfery ze státního rozpočtu určené územním rozpočtům, byly největší objemy prostředků převedeny z kapitoly Ministerstva pro místní rozvoj a kapitoly Ministerstva životního prostředí.

Celkové výdaje územních rozpočtů činily **393,5 mld. Kč**, proti předchozímu roku byly nižší o 31,8 mld. Kč (plnění předpokladů rozpočtu 89,4 %). Důvodem značného poklesu byl vývoj v části kapitálových výdajů, jejichž objem byl výrazně nižší nejen proti předchozímu roku (o 46,6 mld. Kč, tj. o 41,0 %), ale současně byl nejnižší od roku 2001. Nízký objem kapitálových výdajů kontrastuje s výsledky předchozích dvou let, kdy naopak významně rostly, a to v souvislosti s vyšší intenzitou v oblasti čerpání investičních prostředků určených na financování společných programů ČR a EU v rámci minulého programového období. Užší souvislost kapitálových výdajů územních rozpočtů s výší přijatých investičních transferů dokumentuje následující graf.

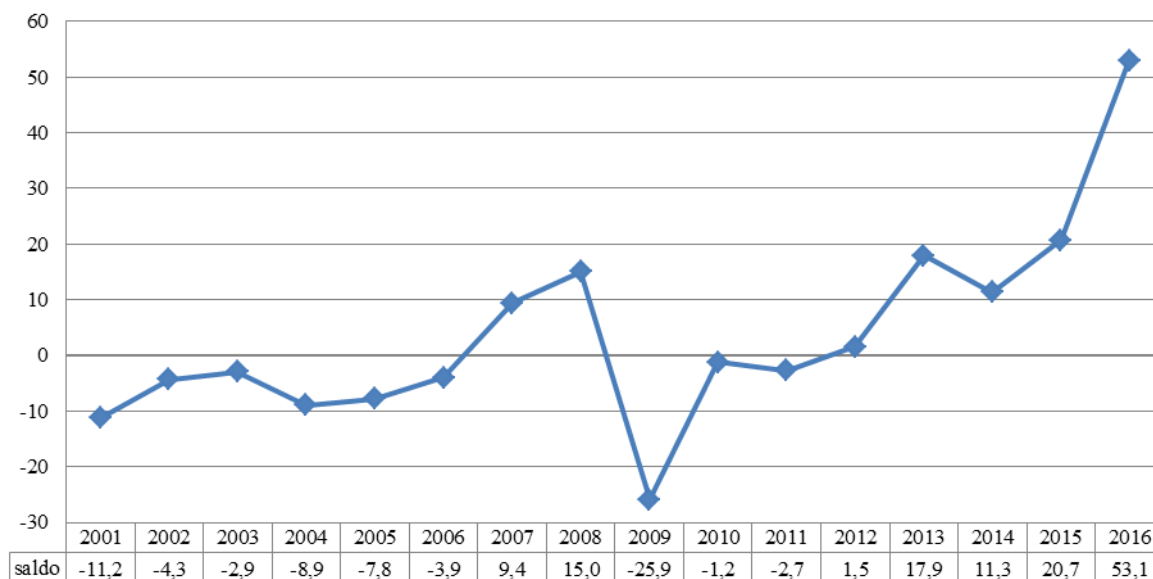
Graf č. 1: Vývoj objemu přijatých investičních transferů a kapitálových výdajů územních rozpočtů celkem (v mld. Kč)

Běžné výdaje dosáhly 327,0 mld. Kč, meziročně se zvýšily o 14,9 mld. Kč. Více než polovina tohoto zvýšení (8,3 mld. Kč) se přitom týkala výdajů poskytovaných formou transferů různým subjektům, především příspěvkovým, neziskovým a podobným organizacím. Výdaje na platy a podobné související výdaje se zvýšily o 1,9 mld. Kč, výdaje související se zajištěním běžného provozu krajů a obcí o 3,3 mld. Kč (nákup služeb, materiálu, energie apod.), a ostatní výdaje o 1,4 mld. Kč. Lze konstatovat, že „úspory“ na straně kapitálových výdajů se bezprostředně nepromítly v nepřiměřeném růstu běžných výdajů. Územní rozpočty pokračovaly ve svém odpovědném hospodaření, což se projevilo ve vysokém přebytku hospodaření a nárůstu stavu finančních prostředků na bankovních účtech.

Přebytek hospodaření dosáhl 53,1 mld. Kč, tzn., že více než dvojnásobně překročil hodnotu prozatím nejvyššího přebytku vykázaného v předchozím roce (20,7 mld. Kč). Rozhodující část byla dosažena na úrovni rozpočtů obcí, které hospodařily s přebytkem 40,5 mld. Kč. Pro srovnání uvádíme vývoj salda hospodaření územních rozpočtů celkem od roku 2001.

Graf č. 2: Vývoj salda hospodaření územních rozpočtů v letech 2001–2016 (v mld. Kč)

Stav finančních prostředků na bankovních účtech² rozpočtového hospodaření krajů, obcí a DSO (bez příspěvkových organizací) dosáhl ke konci sledovaného roku **150,5 mld. Kč**, což bylo o 35,5 mld. Kč více nežli v roce předchozím. Vysoký nárůst byl vykázan jak na úrovni obcí a DSO (o 28,2 mld. Kč), tak na úrovni krajů (o 7,3 mld. Kč).

Tabulka č. 10: Stavy finančních prostředků na bankovních účtech rozpočtů ÚSC a DSO bez příspěvkových organizací ke dni 31.12. (v mld. Kč)

	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
ÚSC celkem	46,2	57,6	61,9	71,6	89,0	67,8	70,6	71,4	83,8	97,8	107,9	115,0	150,5
z toho:													
kraje	4,3	6,0	7,5	11,2	13,9	11,2	12,3	14,3	12,4	14,6	17,4	16,5	23,8
obce a DSO	41,9	51,6	54,4	60,4	75,1	56,6	58,3	57,1	71,4	83,2	90,5	98,5	126,7

Z dlouhodobého hlediska vykazují stavy finančních prostředků na bankovních účtech rozpočtů krajů, obcí a DSO celkem rostoucí trend (výjimkou byl pouze rok 2009, kdy výrazný meziroční propad daňových příjmů rozpočtů územních samosprávných celků vedl k potřebě čerpat finanční prostředky ušetřené v minulých letech).

2. Příjmy a výdaje krajů

Celkové příjmy krajů činily 168,3 mld. Kč, proti předchozímu roku vzrostly o 7,5 mld. Kč (plnění předpokladů rozpočtu 99,8 %). Růst byl výsledkem příznivého vývoje vlastních příjmů krajů, objem přijatých transferů zůstal zhruba na úrovni předchozího roku.

Tabulka č. 11: Balance příjmů a výdajů krajů (v mil. Kč)

Ukazatel	skutečnost k 31.12.2015	rozpočet 2016		skutečnost k 31.12.2016	% plnění rozp.	Index 2016/ 2015
		schválený	po všech změnách			
1	2	3	4	5	6	7
I. Daňové příjmy	50 906,9	57 800,0	57 800,0	58 747,1	101,6	115,4
z toho:						
Daně z příjmů fyzických osob	12 864,8	14 100,0	14 100,0	14 603,2	103,6	113,5
Daně z příjmů právnických osob	12 968,1	13 200,0	13 200,0	14 624,5	110,8	112,8
Daň z přidané hodnoty	25 051,2	30 500,0	30 500,0	29 491,1	96,7	117,7
Daně a poplatky z vybr. činností	22,8			28,3		124,1
II. Nedaňové příjmy	4 969,8	4 900,0	4 900,0	4 185,0	85,4	84,2
III. Kapitálové příjmy	307,5	350,0	350,0	648,6	185,3	210,9
Vlastní příjmy	56 184,2	63 050,0	63 050,0	63 580,7	100,8	113,2
IV. Přijaté transfery (po konsolidaci)	104 579,3	101 615,9	105 653,3	104 729,0	99,1	100,1
Příjmy celkem (po konsolidaci)	160 763,5	164 665,9	168 703,3	168 309,7	99,8	104,7
I. Běžné výdaje (po konsolidaci)	133 860,0	147 583,5	147 454,9	141 114,0	95,7	105,4
II. Kapitálové výdaje	27 299,2	15 942,5	20 108,5	14 477,8	72,0	53,0
Výdaje celkem (po konsolidaci)	161 159,2	163 526,0	167 563,4	155 591,8	92,9	96,5
Saldo příjmů a výdajů (po konsol.)	- 395,7	1 139,9	1 139,9	12 717,9	.	.

² Do roku 2015 byly do stavu finančních prostředků na bankovních účtech zahrnovány stavy na těchto účtech: Termínované vklady krátkodobé a dlouhodobé, Základní běžný účet ÚSC, Běžné účty fondů ÚSC. V souvislosti s novelou vyhlášky č. 5/2014 Sb., o způsobu, termínech a rozsahu údajů předkládaných pro hodnocení plnění státního rozpočtu, rozpočtů státních fondů, rozpočtů územních samosprávných celků, rozpočtů dobrovolných svazků obcí a rozpočtů regionálních rad regionů soudržnosti, která nabyla účinnosti od 1.1.2016, se do stavu finančních prostředků na bankovních účtech již nezahrnují termínované vklady (v uplynulých pěti letech se jejich výše vykázaná k 31.12. pohybovala v rozmezí 3,3 – 6,1 mld. Kč). Nově se však od 1.1.2016 do stavu finančních prostředků na bankovních účtech zahrnuje stav na účtu Pokladna (ke konci roku 2016 činil stav finančních prostředků na tomto účtu 23,1 mil. Kč).

Vlastní příjmy krajů dosáhly celkem **63,6 mld. Kč**, meziročně byly vyšší o 7,4 mld. Kč. V rámci vlastních příjmů byl nárůst zajištěn daňovými příjmy a z malé části i kapitálovými příjmy, naproti tomu nedaňové příjmy se meziročně mírně snížily. Objem transferů, které jsou rozhodujícím zdrojem financování rozpočtů krajů, dosáhl 104,7 mld. Kč, tj. pouze o 0,1 mld. Kč více nežli v předchozím roce. Podíl transferů na celkových příjmech krajů se proto meziročně snížil o 2,9 procentního bodu, dosáhl 62,2 %, zatímco v předchozím roce činil 65,1 %.

Daňové příjmy krajů dosáhly celkem **58,7 mld. Kč**, meziročně byly vyšší o 7,8 mld. Kč, tj. o 15,4 %. Na růstu inkasa se podílel příznivý vývoj celostátních daňových příjmů a současně i změny rozpočtového určení daní znamenající navýšení podílu krajů na celkovém výnosu DPH s cílem posílit daňové příjmy krajů.

Podle zákona č. 243/2000 Sb., o rozpočtovém určení daní tvořily daňové příjmy krajů:

- a) daň z příjmů právnických osob v případech, kdy poplatníkem je příslušný kraj
- b) podíl na 8,92 % z celostátního hrubého výnosu daně z přidané hodnoty,
- c) podíl na 8,92 % z celostátního hrubého výnosu daně z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti a funkčních požitků,
- d) podíl na 8,92 % z celostátního hrubého výnosu daně z příjmů fyzických osob vybírané srážkou podle zvláštní sazby,
- e) podíl na 8,92 % z 60 % z celostátního hrubého výnosu daně z příjmů fyzických osob ze samostatné výdělečné činnosti,
- f) podíl na 8,92 % z celostátního hrubého výnosu daně z příjmů právnických osob.

Celkový výnos **daně z příjmů fyzických osob** činil 14,6 mld. Kč, proti předchozímu roku byl vyšší o 1,7 mld. Kč. V rámci této daně byl nárůst dosažen v části daně z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti (o 1,5 mld. Kč), mírně vzrostlo také inkaso daně z příjmů fyzických osob ze samostatné výdělečné činnosti (o 0,2 mld. Kč). Inkaso daně z příjmů fyzických osob z kapitálových výnosů zůstalo shodné jako v předchozím roce.

Daň z příjmů právnických osob byla zaúčtována ve výši 14,6 mld. Kč, proti předchozímu roku výnos daně vzrostl o 1,7 mld. Kč.

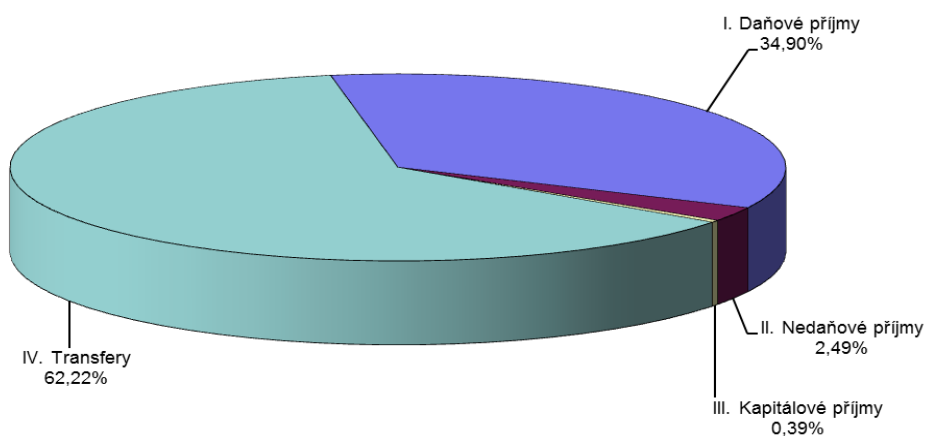
Výnos **daně z přidané hodnoty** dosáhl 29,5 mld. Kč, což znamená meziroční zvýšení o 4,4 mld. Kč, z toho dopad zvýšení procenta sdílení pro kraje na celostátním výnosu DPH činil zhruba 3,7 mld. Kč.

Daně a poplatky z vybraných činností a služeb tvoří vždy jen velmi malou část celkových daňových příjmů krajů (v řádu milionů Kč). Jejich objem dosáhl 28,3 mil. Kč, v roce předcházejícím to bylo 22,8 mil. Kč (rozhodující část představují správní poplatky).

Nedaňové příjmy krajů dosáhly v souhrnu **4,2 mld. Kč**, ve srovnání s předchozím rokem byly nižší o 0,8 mld. Kč. K poklesu příjmů došlo ve většině seskupení položek: přijaté splátky půjčených prostředků o 0,5 mld. Kč, přijaté sankční platby a vratky transferů o 0,1 mld. Kč a příjmy z vlastní činnosti a odvody přebytků organizací s přímým vztahem o 0,2 mld. Kč. Na zhruba stejné úrovni jako v předchozím roce byly vykázány pouze příjmy z prodeje krátkodobého majetku a ostatní nedaňové příjmy.

Kapitálové příjmy krajů činily **0,6 mld. Kč**, proti předchozímu roku byly dvojnásobně vyšší.

Graf č. 3: Příjmy krajů podle druhového členění rozpočtové skladby za rok 2016 (po konsolidaci)

Transfery představují objemově nejvýznamnější zdroj financování krajských rozpočtů. Poskytovány jsou ze státního rozpočtu, ze státních fondů a z rozpočtů regionálních rad. Do konsolidovaných přijatých transferů patří podle rozpočtové skladby také některé převody z vlastních fondů.

Celkový objem transferů přijatých do rozpočtů krajů dosáhl **104,7 mld. Kč**, tj. téměř shodné výše jako v roce předchozím (104,6 mld. Kč). Objem neinvestičních transferů se proti předchozímu roku zvýšil o 5,6 mld. Kč (dosáhl 96,6 mld. Kč), na druhé straně objem investičních transferů byl meziročně nižší o 5,4 mld. Kč (dosáhl 8,1 mld. Kč). Zde je však nutné uvést, že rok 2015 byl z pohledu čerpání investičních transferů mimořádný, jejich objem dosáhl 13,5 mld. Kč (vyšší čerpání investičních prostředků určených na financování společných programů ČR a EU v rámci končícího programového období 2007-2013). V předcházejících letech 2011-2014 se objem přijatých investičních transferů pohyboval v rozmezí 5,2 mld. Kč – 8,2 mld. Kč.

Ze státního rozpočtu jsou krajům poskytovány transfery z kapitoly VPS, které zahrnují příspěvek na výkon státní správy v rámci finančního vztahu státního rozpočtu k rozpočtům krajů a tzv. ostatní dotace z kapitoly VPS. Transfery z kapitoly VPS činí zhruba 1,2 % z celkového objemu transferů ze státního rozpočtu, rozhodující část je poskytována z ostatních kapitol státního rozpočtu.

Příspěvek na výkon státní správy v přenesené působnosti poskytovaný v rámci finančního vztahu státního rozpočtu k rozpočtům krajů (příloha č. 5 k zákonu o státním rozpočtu na rok 2016) byl stanoven ve výši 1,1 mld. Kč. V objemu příspěvku byla zohledněna 1% valorizace, dále byl příspěvek navýšen zhruba o 18,0 mil. Kč v souvislosti s novelizací některých zákonů v oblasti životního prostředí (pro každý kraj částka 1,4 mil. Kč). Prostředky na výkon státní správy jsou krajům zasílány postupně v průběhu roku (měsíčně).

Ostatní dotace poskytované krajům z kapitoly VPS byly v rozpočtu na rok 2016 stanoveny v celkové výši 0,2 mld. Kč. Jednalo se výhradně o prostředky neinvestiční, které byly zahrnuty v ukazateli „Další prostředky pro územní samosprávné celky“. Byly určeny na tituly, které v etapě přípravy návrhu rozpočtu nelze rozpočtovat u konkrétních příjemců (prostředky na výdaje stanovené zvláštními zákony nebo dalšími právními předpisy, prostředky pro řešení aktuálních problémů územních samosprávných celků). Čerpání těchto prostředků bylo nižší, kraje přijaly účelové dotace v celkové výši 0,1 mld. Kč, z toho: na výdaje spojené s volbami

do Senátu a zastupitelstev krajů (21,8 mil. Kč), na náhrady škod způsobených vybranými zvláště chráněnými živočichy (20,1 mil. Kč), na činnosti v oblasti prevence vzniku, rozvoje a šíření TBC (25,6 mil. Kč), na náhradu výdajů spojených s likvidací léčiv (10,7 mil. Kč).

Nejvýznamnější zdroj příjmů krajů představují transfery a půjčky poskytované přímo z rozpočtu jednotlivých kapitol státního rozpočtu a ze státních fondů. Ve sledovaném roce přijaly kraje z rozpočtů z rozpočtů ústředních orgánů státní správy a státních fondů (bez kapitol VPS, OSFA a prostředků z Národního fondu) finanční prostředky v celkové výši 98,8 mld. Kč, což představuje meziroční zvýšení o 6,4 mld. Kč. Nárůst prostředků se promítá především v oblasti životního prostředí, v oblasti sociální a v oblasti vzdělávání.

Obdobně jako v minulých letech, přijaly kraje největší objem prostředků z rozpočtu **Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy**, a to ve výši 82,0 mld. Kč (v roce 2015 to bylo 77,5 mld. Kč). Převážnou část dotací pokrývaly neinvestiční výdaje určené především na přímé náklady škol (platy, výdaje na učební pomůcky a školní potřeby, výdaje na další vzdělávání pedagogických pracovníků, služby apod.). Další prostředky byly použity na zvýšení platů pracovníků regionálního školství a v rámci programů zaměřených na rozvoj a zkvalitnění vzdělávání, do oblasti odborného a dalšího vzdělávání, na podporu asistentů pedagogů pro děti, žáky a studenty se sociálním znevýhodněním, na podporu navýšení kapacit ve školských poradenských zařízeních apod.

Kraje obdržely z kapitoly **Ministerstva práce a sociálních věcí** finanční prostředky ve výši 10,1 mld. Kč (v předchozím roce 8,9 mld. Kč), které byly použity převážně na neinvestiční nedávkové transfery poskytované podle zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách. Další prostředky byly uvolněny v rámci operačního programu Lidské zdroje a zaměstnanost, který je zaměřen na snížení nezaměstnanosti a zlepšení struktury pracovních míst a rovněž na státní příspěvek zřizovatelům zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc a na služby v oblasti sociální integrace.

Tabulka č. 12: Přehled o transferech a půjčkách přijatých krajskými úřady ze státního rozpočtu a ze státních fondů v roce 2016 (v mil. Kč)

Kapitola	Celkem	z toho:		
		Neinvestiční	Investiční	Půjčky
Úřad vlády ČR	5,3	5,3		
Ministerstvo zahraničních věcí	0,5	0,5		
Ministerstvo obrany	3,9	1,9	2,0	
Ministerstvo práce a sociálních věcí	10 050,5	9 806,6	243,9	
Ministerstvo vnitra	13,1	13,1		
Ministerstvo životního prostředí	1 800,1	68,2	1 731,9	
Ministerstvo pro místní rozvoj	1 058,5	40,6	1 017,9	
Ministerstvo průmyslu a obchodu	108,8	3,5	104,5	0,8
Ministerstvo dopravy	2 555,0	2 555,0		
Ministerstvo zemědělství	21,6	7,9	13,7	
Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy	81 982,2	81 974,9	7,3	
Ministerstvo kultury	36,7	31,1	5,6	
Ministerstvo zdravotnictví	499,6	90,6	409,0	
Národní fond	20,6	5,7	14,9	
Operace státních finančních aktiv	10,3		10,3	
VPS - transfery v rámci souhrnného dotačního vztahu	1 069,9	1 069,9		
VPS - ostatní transfery	102,4	102,4		
Státní fond životního prostředí	32,3	29,0	3,3	
Státní fond dopravní infrastruktury	588,9	406,7	182,2	
C e l k e m	99 960,2	96 212,9	3 746,5	0,8

Z rozpočtu kapitoly **Ministerstva dopravy** získaly kraje finanční prostředky v celkovém objemu 2,6 mld. Kč, tj. na srovnatelné úrovni oproti předchozímu roku. V rámci neinvestičních transferů směřovaly prostředky na příspěvek na ztrátu dopravce z provozu veřejné osobní dráží dopravy.

Objem finančních prostředků ve výši 1,8 mld. Kč obdržely kraje z kapitoly **Ministerstva životního prostředí**, z toho převážnou část tvořily investiční transfery, které směřovaly na zlepšování kvality ovzduší, na podporu udržitelného využívání zdroje energie a na podporu zlepšování stavu přírody a krajiny.

Kraje rovněž k danému období obdržely finanční prostředky z kapitoly **Ministerstva pro místní rozvoj** ve výši 1,1 mld. Kč, které byly uvolněny především v rámci Integrovaného operačního programu (IOP), který je zaměřený na řešení společných regionálních problémů v oblastech infrastruktury pro veřejnou správu, veřejné služby a územní rozvoj. Podpora směřuje na rozvoj informačních technologií ve veřejné správě, zlepšování infrastruktury v oblasti sociálních služeb, podporu cestovního ruchu, kulturního dědictví apod.

Z kapitoly **Ministerstva zdravotnictví** získaly kraje transfery ve výši 0,5 mld. Kč, které byly použity na podporu rozvoje a obnovy materiálně technické základny regionálního zdravotnictví a na vybavení speciální přístrojové techniky pro zdravotnické záchranné služby.

Ze **Státního fondu dopravní infrastruktury** přijaly kraje do svých rozpočtů 0,6 mld. Kč, převážnou část z toho tvořily neinvestiční prostředky. Obdobně jako v předchozím roce, byly ze SFDI uvolněny prostředky na opravy silnic II. a III. tříd ve vlastnictví krajů. Celková částka určená na tyto účely činila 3,0 mld. Kč a mezi jednotlivé kraje byla rozdělena na základě procentuálního podílu délky předmětné silniční sítě připadající na příslušný kraj. V návaznosti na rozhodnutí krajů pak byly tyto prostředky poskytnuty jimi zřízeným organizacím správy a údržby silnic, a to buď přímo, nebo prostřednictvím rozpočtů krajů. Převod prostředků přímo organizacím správy a údržby silnic zvolila většina krajů, a takto bylo rozděleno celkem 2,4 mld. Kč (tyto finanční prostředky se nepromítají ve finančních výkazech krajů). Převod prostřednictvím rozpočtů krajů si zvolily 3 kraje, kterým bylo poskytnuto celkem 0,6 mld. Kč (tato částka je promítnuta ve finančních výkazech krajů jako přijaté transfery).

Z rozpočtů regionálních rad přijaly kraje transfery v celkovém objemu **4,4 mld. Kč**, což bylo o 5,9 mld. Kč méně nežli v předchozím roce (jednalo se především o transfery investičního charakteru).

Celkové výdaje krajů dosáhly **155,6 mld. Kč** (plnění rozpočtu 92,9 %), proti předchozímu roku byly nižší o 5,6 mld. Kč. Příčinou byl výrazný pokles v části kapitálových výdajů, jejich objem byl zhruba o polovinu nižší nežli v předchozím roce. V části běžných výdajů dále pokračoval rostoucí trend.

Běžné výdaje krajů činily **141,1 mld. Kč**, což znamená meziroční zvýšení o 7,2 mld. Kč. Nárůst výdajů byl koncentrován především v části transferů poskytovaných z rozpočtů krajů.

Neinvestiční transfery příspěvkovým a podobným organizacím, které tvoří objemově nejvýznamnější položku výdajů krajů, činily 105,1 mld. Kč, tj. meziročně o 6,4 mld. Kč více. Jedná se především o příspěvkové organizace v oblasti školství (rozhodující část představují převody prostředků na přímé náklady na vzdělávání), dále organizace v oblasti sociální péče, kultury a zdravotnictví. Příspěvky a transfery organizacím, kterých jsou kraje zřizovateli, činily 52,2 mld. Kč, cizím příspěvkovým organizacím bylo poskytnuto 52,8 mld. Kč.

Zvýšení objemu výdajů bylo dále vykázáno v části neinvestičních transferů neziskovým a podobným organizacím, dosáhly 6,0 mld. Kč, tj. o 0,8 mld. Kč více nežli v předchozím

roce. Nárůst se týkal především organizací působících v oblasti sociálních služeb (o 0,6 mld. Kč) a dále organizací působících v oblasti tělovýchovy a zájmové činnosti (o 0,2 mld. Kč).

Objem transferů určených podnikatelským subjektům činil 4,0 mld. Kč a meziročně byl o 0,2 mld. Kč vyšší.

Neinvestiční transfery poskytovaly kraje ze svých rozpočtů také přímo ostatním rozpočtům územní úrovně. Jejich celková výše dosáhla stejně jako v předchozím roce 2,8 mld. Kč. Jedná se především o transfery obcím a DSO (například dotace v rámci programu obnovy venkova, na podporu aktivit v oblasti životního prostředí, podporu prevence sociálně patologických jevů, podporu v oblasti kultury, sportu a tělovýchovy, na obnovu kulturních památek, podporu v sociální oblasti a zdravotnictví, příspěvky Sborům dobrovolných hasičů apod.)

Tabulka č. 13: Výdaje krajů v letech 2014-2016 po konsolidaci (v mil. Kč)

	2014 skutečnost	2015 skutečnost	2016 skutečnost	Index	
				2015/ 2014	2016/ 2015
I. Běžné výdaje	125 398,4	133 860,0	141 114,0	106,7	105,4
z toho					
Platy a ostatní platby za provedenou práci	2 663,2	2 756,0	2 903,3	103,5	105,3
Nákup materiálu	340,1	540,9	282,8	159,0	52,3
Nákup vody, paliv a energie	273,8	121,7	115,7	44,4	95,1
Nákup služeb	2 907,9	2 645,6	2 299,7	91,0	86,9
Ostatní nákupy	1 184,6	1 685,7	1 785,9	142,3	105,9
Výdaje na dopravní obslužnost	13 653,0	12 664,9	12 955,3	92,8	102,3
Neinvestiční transfery podnik. subjektům	3 933,4	3 840,6	4 050,4	97,6	105,5
Neinvestiční transfery nezisk. a podob. org.	2 265,8	5 110,2	5 962,8	225,5	116,7
Neinvestiční transfery přísp. a podob. org.	94 065,0	98 759,7	105 143,3	105,0	106,5
z toho: zřízeným příspěvk. organizacím	47 236,1	49 774,2	52 206,9	105,4	104,9
cizím příspěvkovým organizacím	46 595,8	48 866,4	52 801,5	104,9	108,1
II. Kapitálové výdaje	18 489,5	27 299,2	14 477,8	147,6	53,0
z toho:					
Investiční nákupy a související výdaje	10 067,1	16 507,2	4 524,5	164,0	27,4
Investiční transfery podnikatel. subjektům	584,8	482,2	491,4	82,5	101,9
Investiční transfery nezisk. a podobným org.	84,9	146,7	219,5	172,8	149,6
Investiční transfery příspěvk. organizacím	5 100,4	6 845,8	5 190,9	134,2	75,8
Výdaje celkem	143 887,9	161 159,2	155 591,8	112,0	96,5

Výdaje krajů na dopravní obslužnost činily 13,0 mld. Kč, proti předchozímu roku byly vyšší o 0,3 mld. Kč. Tyto výdaje představují finanční kompenzaci dopravcům podle smluv o veřejných službách v přepravě cestujících uzavíraných podle zákona č. 194/2010 Sb., o veřejných službách v přepravě cestujících a o změně dalších zákonů.

Výdaje na dopravní územní obslužnost vykázané za roky 2015 a 2016 jsou nižší nežli v roce 2014. Důvodem není faktické snížení objemu výdajů, ale organizační a metodická změna jednoho z krajů, který pro zajišťování činností souvisejících s dopravní obslužností nově zřídil samostatnou příspěvkovou organizaci a od roku 2015 vykazoval výdaje na dopravní územní obslužnost v části transferů příspěvkovým organizacím. S cílem zajistit jednotnost vykazování byl v rámci novely vyhlášky č. 323/2002 Sb., o rozpočtové skladbě (s účinností od 1.1.2017) zřízen nový paragraf 2292 - Dopravní obslužnost, na kterém vedle přímých výdajů krajů a obcí na územní dopravní obslužnost budou uvedeny i převody peněžních prostředků na tento účel určených příspěvkovým organizacím.

Ve výdajích, které mají úzkou souvislost se zajišťováním běžného provozu krajů, byl nárůst vykázan pouze na položce platy a ostatní platby za provedenou práci a položce ostatní nákupy

(shodně o 0,1 mld. Kč). Výdaje na nákup materiálu se snížily o 0,3 mld. Kč a výdaje na nákup služeb rovněž o 0,3 mld. Kč (v případě výdajů na nákup služeb se jedná o dlouhodobější trend projevující se od roku 2012). Výdaje na nákup vody, paliv a energie zůstaly na stejné úrovni jako v předchozím roce.

Kapitálové výdaje činily 14,8 mld. Kč, meziročně byly nižší o 12,8 mld. Kč. Jedná se o nejnižší objem kapitálových výdajů za posledních deset let. Výrazný meziroční pokles je dán také tím, že v předchozím roce 2015 byl naopak dosažen nejvyšší objem kapitálových výdajů v dosavadní historii kraje (27,3 mld. Kč).

Pokles výdajů byl koncentrován v objemově nejvýznamnější skupině kapitálových výdajů, kterou jsou investiční nákupy a související výdaje. Výdaje zde dosáhly 4,5 mld. Kč, což představuje zhruba čtvrtinu úrovně předchozího roku (16,5 mld. Kč). K poklesu výdajů došlo také v části transferů poskytovaných příspěvkovým a podobným organizacím (o 1,7 mld. Kč). Naproti tomu se značně zvýšil objem investičních transferů nepodnikajícím fyzickým osobám (dosáhl 1,3 mld. Kč, zatímco v předchozím roce to bylo 0,1 mld. Kč), nárůst souvisí s poskytováním dotací na výměnu kotlů (zvýšení výdajů je koncentrováno na paragrafu 3713 – Změny technologií vytápění).

Růst kapitálových výdajů byl dále vykázan i v části investičních transferů, které kraje poskytují přímo do rozpočtů obcí a DSO. Jejich objem dosáhl 1,8 mld. Kč, tj. o 0,5 mld. Kč více nežli v předchozím roce. Tyto prostředky směřovaly především na podporu rozvoje obcí, na výstavbu a obnovu dopravní infrastruktury, na výstavbu a obnovu vodohospodářské infrastruktury a na protipovodňová opatření, na ochranu životního prostředí a ochranu lesů, dále na rozvoj aktivit volného času a sportu, na podporu cestovního ruchu, na řešení havarijních stavů po povodních a živelných pohromách apod.

Z hlediska odvětvového členění kapitálových výdajů vynakládají kraje dlouhodobě největší objemy prostředků do oblastí dopravy, vzdělávání a školských služeb, zdravotnictví a sociálních služeb. V těchto odvětvích se proto také propad kapitálových výdajů v roce 2016 projevily výrazněji. Výdaje do odvětví dopravy činily 4,7 mld. Kč, což bylo meziročně o 8,0 mld. Kč méně. Výdaje do vzdělávání a školských služeb dosáhly 2,0 mld. Kč (meziročně o 1,7 mld. Kč méně), výdaje do zdravotnictví 3,0 mld. Kč (meziročně o 0,8 mld. Kč méně) a výdaje od odvětví sociálních služeb 0,6 mld. Kč (meziročně o 1,3 mld. Kč méně).

Za významnější lze považovat také meziroční pokles výdajů do odvětví požární ochrana a integrovaný záchranný systém. Výdaje dosáhly 0,3 mld. Kč, což bylo o 0,9 mld. Kč méně nežli v roce 2015, kdy naopak došlo k značnému zvýšení těchto výdajů proti letům předchozím (průměr za období 2010-2014 činil 0,2 mld. Kč).

Hospodaření krajů skončilo s přebytkem ve výši 12,7 mld. Kč, v rozpočtu byl predikován přebytek 1,1 mld. Kč. Kladné saldo hospodaření vykázaly všechny kraje, jeho výše se u jednotlivých krajů pohybovala v rozmezí 0,1 – 2,6 mld. Kč. Vysoce přebytkové hospodaření ovlivnilo i potřebu čerpání cizích návratných zdrojů. Kraje nově přijaly dlouhodobé úvěry a půjčky v souhrnné výši pouze 0,1 mld. Kč, což výrazně kontrastuje s výsledky předchozích let (pro srovnání: v letech 2009-2015 činila průměrná roční výše úvěrů a půjček přijatých kraji 5,9 mld. Kč). Kraje současně uhradily splátky svých dlouhodobých závazků ve výši 5,0 mld. Kč, což se promítlo v poklesu zadluženosti (viz dále).

Příspěvkové organizace zřizované kraji

Ke konci roku 2016 vykonávalo činnost celkem 1898 příspěvkových organizací, jejichž zřizovatelem byly kraje. Počet příspěvkových organizací se meziročně snížil o 19 organizací. Trend meziročního poklesu počtu příspěvkových organizací je dlouhodobější, proti roku 2008, kdy bylo evidováno celkem 2 241 příspěvkových organizací zřízených kraji, je nyní

jejich počet o 343 organizací nižší (k poklesu počtu příspěvkových organizací dochází především v oblasti sekundárního vzdělávání).

Z celkového počtu příspěvkových organizací jich 1 856 (tj. zhruba 97,8 %) vykázalo účetní zisk nebo vyrovnané hospodaření.

Příspěvkové organizace jsou zřizovány pro činnosti, které jsou zpravidla neziskové a jejichž rozsah, struktura a složitost vyžadují samostatnou právní subjektivitu. Tyto organizace hospodaří s finančními prostředky získanými vlastní činností a s prostředky přijatými z rozpočtu svého zřizovatele, dále s prostředky svých fondů, s peněžitými dary od fyzických a právnických osob, včetně prostředků poskytnutých ze státního rozpočtu a ze zahraničí.

Z hlediska odvětvové struktury převažují organizace působící v oblasti vzdělávání, tvoří 66,6 % z celkového počtu příspěvkových organizací zřizovaných krajem (gymnázia, střední odborné školy, střední odborná učiliště, speciální střední školy, konzervatoře a sportovní školy, speciální předškolní zařízení a speciální základní školy, základní umělecké školy, zařízení výchovného poradenství, ostatní zařízení související s výchovou mládeže a domovy mládeže). Významným odvětvím je dále oblast sociálních věcí, kde působilo 21,6 % z celkového počtu organizací (domovy pro seniory, ústavy péče pro mládež, sociální poradenství, ostatní sociální péče a pomoc rodině). V oblasti kulturních služeb provozovalo činnost zhruba 6,5 % organizací (divadelní, hudební a knihovnická činnost, muzea, galerie) a v odvětví zdravotnictví 3,4 % organizací (nemocnice, odborné léčebné ústavy, lázeňské léčebny, zdravotnická záchraná služba).

3. Příjmy a výdaje obcí a DSO

Celkové příjmy obcí a DSO (dále jen „obcí“) dosáhly **282,0 mld. Kč**, meziročně klesly o 5,7 mld. Kč (plnění předpokladů rozpočtu 101,5 %). V předchozích třech letech byl vždy vykazován meziroční růst příjmů obecních rozpočtů (ročně v průměru o 13,7 mld. Kč).

Tabulka č. 14: Bilance příjmů a výdajů obcí a DSO (v mil. Kč)

Ukazatel	skutečnost k 31.12.2015	rozpočet 2016		skutečnost k 31.12.2016	% plnění rozp.	Index 2016/ 2015
		schválený	po všech změnách			
1	2	3	4	5	6	7
I. Daňové příjmy	175 393,7	184 720,5	184 720,5	190 750,6	103,3	108,8
z toho:						
Daně z příjmů fyzických osob	38 924,1	42 400,0	42 400,0	44 780,5	105,6	115,0
Daně z příjmů právnických osob	41 200,0	41 800,0	41 800,0	45 762,2	109,5	111,1
Daň z přidané hodnoty	68 760,7	74 400,0	74 400,0	72 522,5	97,5	105,5
Daně a poplatky z vybr. činností	16 174,7	15 820,5	15 820,5	17 098,7	108,1	105,7
Daň z věcí nemovitých	10 333,8	10 300,0	10 300,0	10 585,7	102,8	102,4
II. Nedaňové příjmy (po konsolidaci)	31 640,4	30 069,0	30 069,0	31 363,3	104,3	99,1
III. Kapitálové příjmy	5 477,3	5 483,3	5 483,3	7 877,5	143,7	143,8
Vlastní příjmy	212 511,4	220 272,8	220 272,8	229 991,4	104,4	108,2
IV. Přijaté transfery (po konsolidaci)	75 171,2	46 788,0	57 559,7	52 039,3	90,4	69,2
Příjmy celkem (po konsolidaci)	287 692,3	267 060,8	277 832,5	282 030,7	101,5	98,0
I. Běžné výdaje (po konsolidaci)	180 998,8	187 337,3	191 155,4	188 983,2	98,9	104,4
II. Kapitálové výdaje	85 203,6	69 047,9	76 001,5	52 517,7	69,1	61,5
Výdaje celkem (po konsolidaci)	266 202,4	256 385,2	267 156,9	241 500,9	90,4	90,7
Saldo příjmů a výdajů (po konsol.)	21 489,9	10 675,6	10 675,6	40 529,8	.	188,6

Pokles celkových příjmů byl způsoben vývojem v části přijatých transferů, proti předchozímu roku byl jejich objem zhruba o třetinu nižší. Nárůst vlastních příjmů, přestože byl nejvyšší za posledních pět let, tento „propad“ nevyrovnal. Růst objemu vlastních příjmů při současném poklesu objemu přijatých transferů znamenal snížení podílu transferů na celkových příjmech obcí (z 26,1 % v roce 2015 na 18,4 %, tj. o 7,7 procentního bodu).

Vlastní příjmy obcí dosáhly **230,0 mld. Kč**, meziročně byly vyšší o 17,5 mld. Kč. Rozhodující část nárůstu představovalo zvýšení inkasa daňových příjmů. V rámci vlastních příjmů byl dále vykázán také nárůst kapitálových příjmů, naproti tomu objem nedaňových příjmů se meziročně snížil.

Daňové příjmy, které tvoří nejvýznamnější zdroj rozpočtových příjmů obcí, dosáhly 190,8 mld. Kč. Ve srovnání s předchozím rokem se jejich objem zvýšil o 15,4 mld. Kč. Pro rok 2016 nebyly přijaty žádné nové legislativní změny, které by měnily daňové příjmy obcí (změny v rozpočtovém určení daní ve vztahu k obcím, které byly přijaty zákonem č. 391/2015 Sb., budou účinné až od 1.1.2017).

Podle zákona č. 243/2000 Sb., o rozpočtovém určení daní tvoří daňové příjmy rozpočtů obcí:

- a) výnos daně z nemovitostí; příjemcem je ta obec, na jejímž území se nemovitost nachází,
- b) podíl na 20,83 % z celostátního hrubého výnosu daně z přidané hodnoty,
- c) podíl na 23,58 % z celostátního hrubého výnosu daně z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti a funkčních požitků,
- d) podíl na 23,58 % z celostátního hrubého výnosu daně z příjmů fyzických osob vybírané srážkou podle zvláštní sazby,
- e) podíl na 23,58 % z 60 % z celostátního hrubého výnosu daně z příjmů fyzických osob ze samostatné výdělečné činnosti
- f) podíl na 23,58 % z celostátního hrubého výnosu daně z příjmů právnických osob
- g) 30 % z výnosu daně z příjmů fyzických osob ze samostatné výdělečné činnosti, které mají na území obce bydliště
- h) daň z příjmů právnických osob v případech, kdy poplatníkem je příslušná obec, s výjimkou daně vybírané srážkou podle zvláštní sazby,
- i) podíl na 1,5 % z celostátního hrubého výnosu daně z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti a z funkčních požitků (rozdělení na základě počtu zaměstnanců s místem výkonu práce v obci).

Celkový výnos **daně z příjmu fyzických osob** dosáhl **44,8 mld. Kč**, proti předchozímu roku to bylo o 5,9 mld. Kč více. Daň z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti a funkčních požitků, která tvoří objemově nejvýznamnější část, dosáhla 37,2 mld. Kč, což znamená meziroční růst o 5,1 mld. Kč. K nárůstu přispělo vedle příznivého ekonomického vývoje i v úvodu zmíněné ukončení korekce podílu obcí na dani z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti, která byla stanovena v souvislosti s opatřeními daňového balíčku pro roky 2013 – 2015, podíl obcí na dani z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti se vrátil na původní úroveň 23,58 % (v letech 2013 – 2015 činil 22,87 %). Daň z příjmů fyzických osob z kapitálových výnosů (zahrnuje daně z úroků, dividend a jiných kapitálových výnosů, případně i daně z příjmů vybírané srážkou podle zvláštní sazby) byla zaúčtována ve výši 3,8 mld. Kč (nárůst o 0,1 mld. Kč). Výnos daně z příjmů fyzických osob ze samostatné výdělečné činnosti dosáhl 3,8 mld. Kč (nárůst o 0,6 mld. Kč).

Daň z příjmů právnických osob byla vykázána v celkové výši **45,8 mld. Kč**. Ve srovnání s předchozím rokem vzrostla o 4,6 mld. Kč. Daň z příjmů právnických osob (zahrnuje daň ze zisku a kapitálových výnosů) dosáhla 39,6 mld. Kč, což bylo o 4,8 mld. Kč více nežli v předchozím roce. Daň z příjmů právnických osob za obce dosáhla 6,2 mld. Kč, ve srovnání s loňským pololetím byla mírně nižší (o 0,2 mld. Kč). Jedná se o daň, kdy poplatníkem je obec (různé podnikatelské aktivity). Obec výdaj k zaplacení této daně neprovádí a neinkasuje tak její příjem, ale jen si částku odpovídající této dani ponechává na svém bankovním účtu.

Inkaso **daně z přidané hodnoty**, která je objemově nejvýznamnějším daňovým příjmem obecních rozpočtů, činilo **72,5 mld. Kč**, což bylo o 3,8 mld. Kč více nežli v předchozím roce. Výnos daně z přidané hodnoty tvořil čtvrtinu celkových příjmů obecních rozpočtů (25,7 %).

Do daňových příjmů obcí se dále zahrnují **daně a poplatky z vybraných činností a služeb**. V souhrnu dosáhly **17,1 mld. Kč**, což je proti předchozímu roku o 0,9 mld. Kč více. K nárůstu příjmů došlo ve všech základních skupinách položek.

Poplatky a odvody v oblasti životního prostředí dosáhly 2,9 mld. Kč (meziročně o 0,2 mld. Kč více). Jejich největší část tvoří poplatky za uložení odpadů (1,5 mld. Kč) a dále poplatky za komunální odpad (1,2 mld. Kč), které obce vybírají podle obecně závazné vyhlášky vydané podle zákona č. 185/2001 Sb., o odpadech.

Místní poplatky z vybraných činností a služeb dosáhly celkem 5,2 mld. Kč (zvýšení o 0,1 mld. Kč). Největší část tvoří poplatky za provoz systému shromažďování, sběru, přepravy, třídění, využívání a odstraňování komunálních odpadů, které obec vybírá podle § 10 zákona č. 565/1990 Sb., o místních poplatcích (3,6 mld. Kč). Dále do skupiny patří například poplatky za užívání veřejného prostranství (0,6 mld. Kč), poplatky za lázeňský nebo rekreační pobyt (0,3 mld. Kč), poplatky ze psů (0,3 mld. Kč).

Příjmy ve skupině **ostatní odvody z vybraných činností a služeb** dosáhly 6,2 mld. Kč (meziročně o 0,6 mld. Kč více). Největší část tvořily odvody z výherních hracích přístrojů, jejichž celková výše dosáhla 5,2 mld. Kč (meziročně o 0,4 mld. Kč více). Příjem z odvodů z loterií činil 0,9 mld. Kč (o 0,2 mld. Kč více). Do skupiny patří také příjmy obcí za zkoušky z odborné způsobilosti od žadatelů o řidičské oprávnění, jejich výše se dlouhodobě pohybuje na úrovni 0,1 mld. Kč.

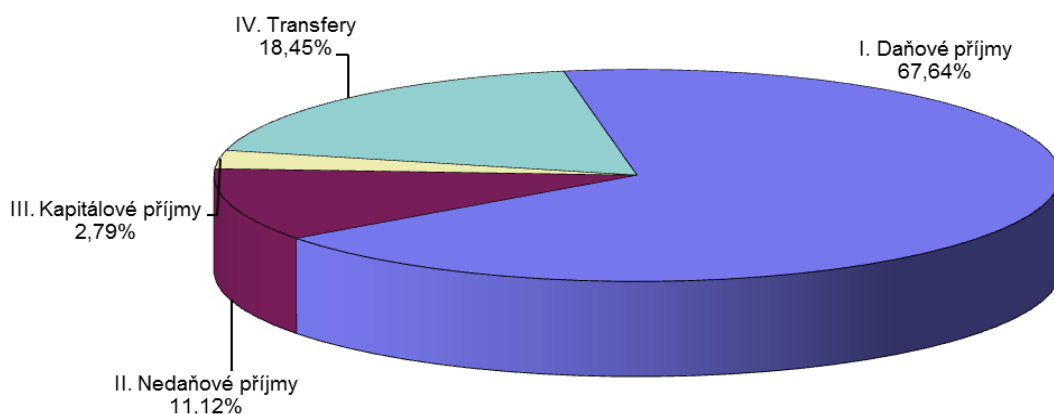
Příjem obcí ze **správních poplatků**, které jsou stanovené zákonem o správních poplatcích za správní úkony a správní řízení, dosáhl 2,8 mld. Kč, ve srovnání s předchozím rokem byl vyšší o 0,1 mld. Kč. Jedná se o poplatky stanovené zákonem č. 634/2004 Sb., o správních poplatcích, který upravuje inkaso poplatků za správní úkony a správní řízení, jejichž výsledkem jsou vydaná povolení, rozhodnutí apod. upravená zvláštními zákony.

Výnos **daně z nemovitých věcí**, která je výlučným příjmem obecních rozpočtů, dosáhl **10,6 mld. Kč**, tj. o 0,3 mld. Kč více nežli v předchozím roce. Obce mohou významněji ovlivnit výši příjmu z této daně, neboť mají možnost stanovit obecně závaznou vyhláškou pro všechny nemovitosti na území celé obce jeden místní koeficient modifikující výslednou daň (ve výši 2, 3, 4 nebo 5). Tímto koeficientem se vynásobí daňová povinnost poplatníka za jednotlivé druhy pozemků, staveb, samostatných nebytových prostorů a za byty, popřípadě jejich soubory, s výjimkou některých zemědělských pozemků. Pro rok 2016 navýšilo místní koeficient celkem 562 obcí (bez městských obvodů), v loňském roce to bylo 518. Převážná většina obcí (85 %) má stanovený koeficient ve výši 2.

Nedaňové příjmy byly zaúčtovány ve výši **31,4 mld. Kč**, proti předchozímu roku byly nižší o 0,2 mld. Kč. Vývoj jednotlivých částí nedaňových příjmů byl odlišný. Nárůst byl vykázán především v objemově nejvýznamnějších skupinách, kterými jsou příjmy z pronájmu majetku (dosáhly 12,1 mld. Kč, meziročně o 0,5 mld. Kč více) a příjmy z vlastní činnosti,

tj. poskytování služeb a výrobků a příjmy z prodeje zboží již zakoupeného za účelem prodeje (dosáhly 8,8 mld. Kč, meziročně o 0,4 mld. Kč více). Naproti tomu k poklesu došlo na položkách: přijaté sankční platby (o 0,6 mld. Kč), splátky půjček (o 0,3 mld. Kč), výnosy z finančního majetku (o 0,2 mld. Kč) a příjmy z prodeje nekapitálového majetku a ostatní nedaňové příjmy (o 0,2 mld. Kč).

Graf č. 4: Příjmy obcí a DSO podle druhového členění rozpočtové skladby za rok 2016 (po konsolidaci)

Kapitálové příjmy dosáhly **7,9 mld. Kč** a proti loňskému roku byly vyšší o 2,4 mld. Kč. Meziroční nárůst byl relativně vysoký a současně znamenal změnu proti dosavadnímu dlouhodobějšímu trendu poklesu inkasa kapitálových příjmů obcí. Příjmy z prodeje dlouhodobého majetku, které tvoří rozhodující část kapitálových příjmů, byly vykázány ve výši 7,1 mld. Kč, což je meziročně o 2,3 mld. Kč více (z toho příjmy z prodeje pozemků vzrostly o 0,9 mld. Kč, příjmy z prodeje nemovitostí o 1,3 mld. Kč).

Druhým nejvýznamnějším zdrojem rozpočtů obcí jsou **transfery**, které jsou poskytovány ze státního rozpočtu, ze státních fondů, z rozpočtů krajů a z rozpočtů regionálních rad. Mezi konsolidované přijaté transfery patří také některé převody z vlastních fondů obcí. Celkový objem přijatých transferů činil **52,0 mld. Kč**, proti předchozímu roku to bylo o 23,1 mld. Kč méně. Ke snížení došlo v obou částech transferů, rozhodující vliv však měl pokles investičních transferů, jejichž objem byl o více než polovinu nižší nežli v roce 2015.

Největší část tvořily transfery ze státního rozpočtu (včetně prostředků Národního fondu), jejichž výše činila 34,6 mld. Kč (v předchozím roce 49,9 mld. Kč). Ze státních fondů získaly obce 1,2 mld. Kč, z rozpočtů krajů 4,7 mld. Kč a z rozpočtů regionálních rad 3,5 mld. Kč. Z vlastních fondů hospodářské (podnikatelské) činnosti si obce do svých rozpočtů převedly 7,0 mld. Kč, zbývající část dále tvořily převody z rozpočtů obcí do rozpočtů DSO, případně jiným obcím a transfery ze zahraničí.

Transfery ze státního rozpočtu zahrnují dotace z kapitoly VPS poskytované v rámci finančního vztahu státního rozpočtu k rozpočtům obcí v úhrnech po jednotlivých krajích a finančního vztahu státního rozpočtu k rozpočtu hl. m. Prahy (přílohy č. 6 a 7 k zákonu o státním rozpočtu), dále tzv. ostatní dotace z kapitoly VPS a dotace z ostatních kapitol státního rozpočtu.

V podobě finančních vztahů státního rozpočtu k rozpočtům obcí a k rozpočtu hl. m. Prahy nedošlo proti předchozímu roku ke změnám, jejich obsahem nadále zůstává pouze příspěvek

na výkon státní správy a dotace na vybraná zdravotnická zařízení (finanční vztah státního rozpočtu k rozpočtu hl. m. Prahy zahrnuje pouze příspěvek na výkon státní správy).

Příspěvek na výkon státní správy je určen na částečnou úhradu výdajů spojených s výkonem státní správy dle § 62 zákona č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), ve znění pozdějších předpisů. Pro rok 2016 zůstala zachována pro všechny kategorie obcí tzv. „kumulovaná“ konstrukce příspěvku, tj. příspěvek představuje součet dílčích částek vypočtených pro jednotlivé správní působnosti. Celkový objem příspěvku byl valorizován o 1 %. V příspěvku byl současně zapracován finanční dopad zákona č. 41/2015 Sb., kterým se mění zákon č. 334/1992 Sb., o ochraně zemědělského půdního fondu a zákon č. 388/1991 Sb., o Státním fondu životního prostředí, která se promítla ve změnách kompetencí mezi obcemi s rozšířenou působností a pověřenými obecními úřady. Dále byl v příspěvku zohledněn finanční dopad zákona č. 15/2015 Sb., o zrušení vojenského újezdu Brdy, o stanovení hranic vojenských újezdů, o změně hranic krajů a o změně souvisejících zákonů, který stanovil, že přenesenou působnost pro nově vzniklé obce bude do 30.6.2016 vykonávat pověřený obecní úřad, do jehož správního obvodu nově vzniklá obec patří.

Dotace na vybraná zdravotnická zařízení je určena pro dětské domovy do tří let věku zřizované obcemi podle zákona č. 372/2011 Sb., o zdravotních službách, které nejsou napojeny na soustavu zdravotních pojišťoven.

Celkový objem finančních prostředků poskytovaných v rámci finančních vztahů státního rozpočtu k rozpočtům obcí v úhrnech po jednotlivých krajích a finančního vztahu k rozpočtu hl. m. Prahy byl ve státním rozpočtu stanoven ve výši 8,3 mld. Kč (z toho pro obce 7,5 mld. Kč a hl. m. Prahu 0,8 mld. Kč). Jedná se v zásadě o finanční prostředky určené na výkon státní správy, neboť dotace na vybraná zdravotnická zařízení tvoří jen zlomek z objemu prostředků poskytovaných v rámci finančních vztahů, (v rozpočtu byla stanovena celková výše dotace 21,7 mil. Kč, z toho na jedno místo 93 068 Kč; příjemcem dotace jsou pouze čtyři města: Plzeň, Liberec, Brno a Ostrava). Prostředky poskytované v rámci finančních vztahů státního rozpočtu k rozpočtům obcí a rozpočtu hl. m. Prahy jsou převáděny v měsíčních splátkách.

Mimo finanční vztahy byly v kapitole VPS rozpočtovány pro obce a hl. m. Prahu finanční prostředky v celkové výši 1,6 mld. Kč. Větší část (1,1 mld. Kč) tvořily investiční dotace zahrnuté v ukazateli „Výdaje vedené v informačním systému programového financování EDS/SMVS celkem“. Převážná část prostředků byla vyčleněna v programu - Podpora rozvoje a obnovy materiálně technické základny regionálního školství, jehož cílem je navýšit kapacity základních devítiletých škol v působnosti a v majetku obcí. Další prostředky byly zahrnuty v programu – Akce financované z rozhodnutí Poslanecké sněmovny Parlamentu a Vlády ČR. Neinvestiční prostředky (0,5 mld. Kč) byly zahrnuty v ukazatelích Prostředky pro řešení aktuálních problémů územních samosprávných celků a Výdaje stanovené zvláštními zákony nebo dalšími právními předpisy.

Čerpání výše uvedených dotací bylo proti předpokladům rozpočtu mírně nižší. Objem přijatých investičních dotací dosáhl 0,8 mld. Kč (745,9 mil. Kč na realizaci akcí v rámci programu Podpora rozvoje a obnovy materiálně technické základny regionálního školství a 55,2 mil. Kč na akce financované z rozhodnutí Poslanecké sněmovny Parlamentu a vlády ČR). Objem přijatých neinvestičních dotací činil 0,4 mld. Kč, přičemž rozhodující část tvořily účelové neinvestiční dotace na výdaje spojené se společnými volbami do Senátu a zastupitelstev krajů (350,0 mil. Kč), dále dotace na financování provozu a udržování funkčnosti ochranných systémů podzemních dopravních staveb na území hl. m. Prahy (45,0 mil. Kč) a dotace pro základní školy a mateřské školy zřizované DSO (10,7 mil. Kč).

Největší část transferů přijímají obce přímo **z rozpočtů jednotlivých kapitol státního rozpočtu a ze státních fondů**. V průběhu roku 2016 byly z rozpočtů ostatních ústředních orgánů státní správy a státních fondů (bez kapitoly VPS a prostředků z Národního fondu) převedeny do rozpočtu obcí transfery v celkové výši 26,1 mld. Kč, což představuje proti roku 2015 pokles o 17,7 mld. Kč. Snížení prostředků se promítlo především v oblasti ochrany životního prostředí, která v předchozích letech byla značně posílena především o programy spolufinancované z Evropské unie.

Tabulka č. 15: Přehled o transferech a půjčkách přijatých obcemi ze státního rozpočtu a ze státních fondů v roce 2016 (v mil. Kč)

Kapitola	Celkem	z toho:		
		Neinvestiční	Investiční	Půjčky
Úřad vlády České republiky	9,2	9,2		
Ministerstvo zahraničních věcí	0,5	0,5		
Ministerstvo obrany	3,9	2,5	1,4	
Ministerstvo práce a sociálních věcí	4 469,4	4 415,8	53,6	
Ministerstvo vnitra	388,2	133,5	254,7	
Ministerstvo životního prostředí	1 480,3	109,7	1 370,6	
Ministerstvo pro místní rozvoj	2 483,3	497,9	1 985,4	
Ministerstvo průmyslu a obchodu	107,4	13,6	93,8	
Ministerstvo dopravy	1 296,0	216,2	1 079,8	
Ministerstvo zemědělství	2 303,1	358,1	1 945,0	
Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy	11 909,0	11 370,1	538,9	
Ministerstvo kultury	409,1	401,5	7,6	
Ministerstvo zdravotnictví	58,9	20,2	38,7	
Národní fond	78,7	29,0	49,7	
VPS - transfery v rámci souhrn. dotačního vztahu	8 350,4	8 350,4		
VPS - ostatní transfery	1 252,7	441,0	801,1	10,6
Státní zemědělský intervenční fond	1,8	1,3	0,5	
Státní fond životního prostředí	161,0	45,3	98,9	16,8
Státní fond dopravní infrastruktury	992,3	196,9	795,4	
Státní fond rozvoje bydlení	12,8	12,7	0,1	
Státní fond kinematografie	2,7		2,7	
Státní fond kultury	0,2	0,2		
C e l k e m	35 770,9	26 625,6	9 117,9	27,4

Obce získaly z kapitoly **Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy** transfery ve výši 11,9 mld. Kč, tj. na srovnatelné úrovni předchozího roku. Značný objem těchto účelových prostředků představují přímé náklady na vzdělávání a dotace na soukromé školy. Neinvestiční prostředky byly použity rovněž na zvýšení platů pracovníků regionálního školství. Obdobně jako v minulém roce další prostředky směřovaly například na podporu odborného vzdělávání a na podporu asistentů pedagogů pro děti a žáky se sociálním znevýhodněním. Investiční prostředky byly použity na obnovu materiálně technické základny sportu.

Z rozpočtu **Ministerstva práce a sociálních věcí** přijaly obce transfery ve výši 4,5 mld. Kč, z toho neinvestiční prostředky činily 4,4 mld. Kč. Značnou část z celkového objemu představují především transfery na výkon činnosti obcí s rozšířenou působností v oblasti sociálně-právní ochrany dětí a na neinvestiční nedávkové transfery podle zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách. Další prostředky byly obcím uvolněny na výkon pěstounské péče, na státní příspěvek zřizovatelům zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc, na aktivní politiku zaměstnanosti a na financování společných programů EU a ČR zaměřených na zlepšení struktury pracovních míst a snížení nezaměstnanosti.

Obce obdržely z kapitoly **Ministerstva pro místní rozvoj** účelové prostředky ve výši 2,5 mld. Kč, tj. o 0,9 mld. Kč méně oproti předchozímu roku. Transfery byly použity v rámci Integrovaného operačního programu se zaměřením na zkvalitnění služeb veřejné správy s využitím informačních a komunikačních technologií v obcích. Značná část prostředků byla rovněž uvolněna pro hlavní město Praha prostřednictvím operačního programu Praha Konkurenceschopnost (podpora projektů v oblasti veřejné dopravy, informačních a komunikačních technologií, zlepšování životního prostředí apod.). Transfery byly rovněž poskytnuty na obnovu majetku po živelních pohromách v roce 2015, na podporu regenerace panelových sídlišť, na podporu výstavby podporovaných bytů, na podporu obnovy a rozvoje venkova apod.

Finanční prostředky, které obce přijaly z kapitoly **Ministerstva zemědělství**, činily 2,3 mld. Kč a proti předchozímu roku představují zvýšení o 1,2 mld. Kč. Část transferů směřovala do oblasti investic na podporu výstavby a technického zhodnocení vodovodů a kanalizací pro veřejnou potřebu. Neinvestiční přijaté prostředky byly určeny pro obce na hospodaření v lesích a na obnovu lesních porostů.

V průběhu roku 2016 obdržely obce z kapitoly **Ministerstva životního prostředí** finanční prostředky ve výši 1,5 mld. Kč. Oproti předchozímu roku se jednalo o snížení v celkovém objemu 17,5 mld. Kč. Převážnou část tvořily investiční transfery realizované v rámci vodohospodářských projektů, které byly zaměřené na výstavbu a technickou obnovu kanalizací, čističek odpadních vod, revitalizaci vodních nádrží a rovněž obnovu ekologické stability krajiny. Další prostředky byly použity na podporu udržitelného využívání zdroje energie, dále na podporu zkvalitnění nakládání s odpady a odstraňování starých ekologických zátěží, snižování rizika povodní, zlepšování kvality ovzduší apod.

Z kapitoly **Ministerstva dopravy** obdržely obce finanční prostředky ve výši 1,3 mld. Kč, z toho investiční transfery byly uvolněny do systému řízení a regulace městského silničního provozu v hl. m. Praze a na pořízení a technické zhodnocení silniční sítě ve správě obcí. Neinvestiční prostředky byly použity na příspěvek za ztrátu dopravce z provozu veřejné osobní dráží dopravy.

Z rozpočtu **Ministerstva kultury** přijaly obce transfery ve výši 0,4 mld. Kč, zejména na Program regenerace městských památkových rezervací, na podporu profesionálních divadel, stálých profesionálních symfonických orchestrů, na zajištění veřejných informačních služeb knihoven apod. V rámci stanovených programů byly z kapitoly **Ministerstva vnitra** uvolněny transfery, které obce přijaly ve výši 0,4 mld. Kč. Finanční prostředky byly použity např. na podporu prevence kriminality a na pořízení a obnovu majetku jednotek požární ochrany obyvatelstva.

Ve sledovaném období byly ze státních fondů poskytnuty transfery a půjčky, které představují pro obce rovněž značný zdroj příjmů. Ze **Státního fondu životního prostředí** přijaly obce finanční prostředky ve výši 0,2 mld. Kč, které směřovaly obdobně jako v předcházejících letech k ochraně vod, k ochraně přírody ve volné krajině a chráněných územích, dále byla podpořena opatření na zlepšení stavu ovzduší i půdy. Ze **Státního fondu dopravní infrastruktury** získaly obce převážně investiční prostředky ve výši 1,0 mld. Kč na financování dopravní infrastruktury ve své působnosti.

Z rozpočtů regionálních rad přijaly obce transfery ve výši **3,5 mld. Kč** (meziročně o 3,8 mld. Kč méně). Rozhodující objem tvořily, stejně jako v případě krajů, transfery investiční (3,4 mld. Kč).

Celkové výdaje obcí dosáhly **241,5 mld. Kč**, proti předchozímu roku to bylo o 24,7 mld. Kč méně. Znamená to, že výdaje obcí jako celku klesaly druhým rokem v řadě. Pokles mezi lety

2015 a 2014 byl nižší (o 4,4 mld. Kč) a byl v zásadě způsoben poklesem výdajů hlavního města Prahy (meziročně o 9,7 mld. Kč), neboť výdaje všech ostatních obcí bez započtení hlavního města meziročně vzrostly. V roce 2016 byl pokles výrazně vyšší a týkal se rozpočtů obcí bez započtení hlavního města (výdaje Prahy naopak meziročně vzrostly - viz dále).

Důvodem poklesu celkových výdajů obcí byl shodně jako v případě krajů vývoj v části kapitálových výdajů, jejichž objem se meziročně snížil téměř o 40 %. V části běžných výdajů pokračoval rostoucí trend.

Tabulka č. 16: Výdaje obcí a DSO v letech 2014–2016 po konsolidaci (v mil. Kč)

	2014 skutečnost	2015 skutečnost	2016 skutečnost	Index	
				2015/ 2014	2016/ 2015
I. Běžné výdaje	180 252,4	180 998,8	188 983,2	100,4	104,4
z toho					
Platy a ostatní platby za provedenou práci	28 915,7	29 814,0	31 235,7	103,1	104,8
Nákup materiálu	4 818,7	4 985,5	5 009,1	103,5	100,5
Úroky vlastní	1 781,1	1 502,8	1 326,9	84,4	88,3
Nákup vody, paliv a energie	6 896,3	6 815,2	6 877,0	98,8	100,9
Nákup služeb	30 879,6	30 653,0	31 577,4	99,3	103,0
Ostatní nákupy	18 791,4	17 176,6	19 771,1	91,4	115,1
Výdaje na dopravní územní obslužnost	4 993,3	4 991,4	5 170,7	100,0	103,6
Neinvestiční transfery podnikatel. subjektům	18 353,0	19 011,9	19 066,8	103,6	100,3
Neinvestiční transfery nezisk. a podob. org.	5 639,5	6 124,0	6 218,8	108,6	101,5
Neinvestiční transfery příspěv. a podob. org.	37 878,8	40 735,7	41 634,3	107,5	102,2
II. Kapitálové výdaje	90 314,2	85 203,6	52 517,7	94,3	61,6
z toho:					
Investiční nákupy a související výdaje	78 336,4	77 902,7	46 978,2	99,4	60,3
Nákup akcií a majetkových podílů	4 248,1	1 145,2	741,6	27,0	64,8
Investiční transfery podnikatel. subjektům	3 380,2	1 792,6	1 160,6	53,0	64,7
Investiční transfery nezisk. a podobným org.	342,6	288,8	494,2	84,3	171,1
Investiční transfery příspěvk. organizacím	1 567,4	2 186,8	2 372,1	139,5	108,5
Výdaje celkem	270 566,6	266 202,4	241 500,9	98,4	90,7

Běžné výdaje, kterými je zajišťován provoz obcí a jejich organizací, dosáhly **189,0 mld. Kč** (plnění rozpočtu 104,4 %). Ve srovnání s předchozím rokem to znamená nárůst o 8,0 mld. Kč. Zvýšení běžných výdajů bylo vykázáno jak na položkách souvisejících se zajištěním běžného provozu obcí, tak v části transferů poskytovaných z rozpočtů obcí různým subjektům.

Výdaje obcí na **platy a ostatní platby za provedenou práci** činily celkem 31,2 mld. Kč, což je meziročně o 1,4 mld. Kč více. V rámci této skupiny vzrostly výdaje na platy zaměstnanců v pracovním poměru o 1,1 mld. Kč, výdaje na odměny členů zastupitelstev obcí o 0,1 mld. Kč a ostatní osobní výdaje o 0,2 mld. Kč. Na související platby povinného pojistného placeného zaměstnavatelem vynaložily obce 9,9 mld. Kč (zvýšení o 0,4 mld. Kč).

Výdaje na nákup materiálu (například ochranné pomůcky, knihy, tisk, drobný hmotný dlouhodobý majetek) zůstaly na zhruba stejné úrovni jako v předchozím roce, tj. 5,0 mld. Kč.

Výdaje na **úroky vlastní** dosáhly 1,3 mld. Kč, proti předchozímu roku klesly o 0,2 mld. Kč (trend poklesu výdajů na této položce je dlouhodobý, proti roku 2009, kdy výdaje na úroky činily 2,8 mld. Kč, se tyto výdaje snížily o více než polovinu).

Na **nákup vody, paliv a energie** vynaložily obce v souhrnu 6,9 mld. Kč, tj. o 0,1 mld. Kč více nežli v předchozím roce.

Výdaje na **nákup služeb** činily 31,6 mld. Kč (meziroční zvýšení o 1,0 mld. Kč); jedná se především o výdaje na služby pošt, telekomunikací a radiokomunikací, nájemné, služby peněžních ústavů, konzultační a poradenské služby, služby zpracování dat apod.

Na **ostatní nákupy** vynaložily obce 19,8 mld. Kč, proti předchozímu roku to představuje nárůst o 2,6 mld. Kč. Tato skupina zahrnuje poměrně široké spektrum položek jako například výdaje na opravy a udržování, na programové vybavení, cestovné, pohoštění, účastnické poplatky na konference, nájemné za nájem s právem koupě, nákup uměleckých předmětů. Nárůst výdajů byl koncentrován v objemově nejvýznamnější položce, kterou tvoří výdaje na opravy a údržbu (meziroční zvýšení o 2,5 mld. Kč).

Výdaje na dopravní územní obslužnost činily 5,2 mld. Kč, proti předchozímu roku byly vyšší o 0,2 mld. Kč. Z hlediska obcí jde o převody finančních prostředků na účet sdružených prostředků za účelem úhrad (finančních kompenzací) dopravcům podle smluv o veřejných službách v přepravě cestujících.

Neinvestiční transfery podnikatelským subjektům dosáhly 19,1 mld. Kč (meziroční zvýšení o 0,1 mld. Kč). Jedná se o transfery nefinančním podnikatelským subjektům - právnickým osobám zřízeným podle obchodního zákoníku, tj. veřejné obchodní společnosti, komanditní společnosti, společnosti s ručením omezeným, akciové společnosti. Rozhodující část prostředků směřuje podnikatelským subjektům v odvětví dopravy (nejčastěji dopravní podniky), v roce 2016 to bylo 15,6 mld. Kč, tj. zhruba 81,8 % z celkového objemu transferů určených podnikatelským subjektům.

Neinvestiční transfery neziskovým a podobným organizacím činily 6,2 mld. Kč (nárůst o 0,1 mld. Kč). Jsou to zejména transfery obecně prospěšným společnostem, občanským sdružením, církvím a náboženským společnostem, společenstvím vlastníků jednotek a ostatní neinvestiční transfery neziskovým a podobným organizacím.

Neinvestiční transfery příspěvkovým a podobným organizacím, které tvoří objemově nejvýznamnější skupinu transferů poskytovaných z rozpočtů obcí, dosáhly 41,6 mld. Kč (zvýšení o 0,9 mld. Kč). Do této skupiny patří neinvestiční příspěvky organizacím působícím v oblasti vzdělávání a školských služeb, dále organizacím v oblasti kultury (činnost divadel, knihoven, muzeí a galerií), tělovýchovy a zájmové činnosti, bydlení a komunálních služeb a ochrany životního prostředí. Významnou část tvoří rovněž výdaje v oblasti služeb sociální péče (domovy pro seniory, pro osoby se zdravotním postižením, pečovatelská služba, osobní asistence, podpora samostatného bydlení, apod.).

Z hlediska odvětvového členění běžných výdajů je dlouhodobě největší objem výdajů vynakládán na činnosti v oblasti místní správy a samosprávy, v roce 2016 zde výdaje dosáhly 41,5 mld. Kč. Dalšími významnými odvětvími z pohledu objemu běžných výdajů jsou doprava (33,8 mld. Kč), vzdělávání a školské služby (27,6 mld. Kč), bydlení a komunální služby (17,7 mld. Kč), ochrana životního prostředí (16,7 mld. Kč).

Kapitálové výdaje obcí činily **52,5 mld. Kč**, ve srovnání s předchozím rokem klesly o 32,7 mld. Kč (plnění rozpočtu 69,1 %). Jak již bylo uvedeno, výši kapitálových výdajů obcí významně ovlivnil přechod na nové programové období pro čerpání prostředků z fondů EU.

Investiční nákupy a související výdaje, které tvoří objemově nejvýznamnější skupinu výdajů, dosáhly 47,0 mld. Kč, což bylo o 30,9 mld. Kč méně nežli v předchozím roce.

Pokles byl dále vykázan na položce nákup akcií a majetkových podílů (na tyto účely bylo vynaloženo celkem 0,7 mld. Kč, meziročně o 0,4 mld. Kč méně) a na položce investiční transfery podnikatelským subjektům (činily 1,2 mld. Kč, tj. o 0,6 mld. Kč méně); zde byl

pokles koncentrován v části transferů podnikatelským subjektům působícím v odvětví veřejné silniční dopravy (o 0,2 mld. Kč) a v odvětví tělovýchovy a zájmové činnosti (o 0,3 mld. Kč).

Ke zvýšení došlo naopak v případě investičních transferů příspěvkovým organizacím, jejich objem dosáhl 2,4 mld. Kč (meziročně o 0,2 mld. Kč více), a investičních transferů neziskovým a podobným organizacím, které činily 0,5 mld. Kč (o 0,2 mld. Kč více).

Z hlediska odvětvového členění dlouhodobě směřují kapitálové výdaje obcí především do odvětví dopravy a vodního hospodářství. Pokles objemu kapitálových výdajů v loňském roce se proto promítl zejména v těchto odvětvích. Objem investic do odvětví dopravy činil 11,1 mld. Kč, což bylo meziročně o 5,4 mld. Kč méně, investice do odvětví vodního hospodářství dosáhly 10,6 mld. Kč, meziročně o 13,9 mld. Kč méně. Větší objemy investic byly vynaloženy dále do odvětví: bydlení, komunální služby a územní rozvoj 10,5 mld. Kč (meziroční pokles o 1,6 mld. Kč), vzdělávání a školské služby 6,5 mld. Kč (pokles o 3,6 mld. Kč), tělovýchova a zájmová činnost 3,8 mld. Kč (pokles o 1,7 mld. Kč).

Příjmy a výdaje hlavního města Prahy

Hospodaření hlavního města Prahy je v rámci výkaznictví (finanční a účetní výkazy) sledováno jako rozpočet obce, a proto výsledky jeho hospodaření jsou součástí výše uvedených souhrnných údajů o hospodaření obcí a hospodaření územních rozpočtů celkem.

Postavení hlavního města Prahy v rámci územních rozpočtů je však specifické, a to jak z hlediska systému veřejné správy, tak z hlediska objemu příjmů a výdajů, které procházejí jeho rozpočtem. Hlavní město vykonává státní správu v přenesené působnosti, která podle zákona přísluší obcím, i státní správu, jejíž výkon zajišťují kraje. Objem jeho celkových příjmů představuje zhruba čtvrtinu celkových příjmů obcí (v roce 2016 to bylo 26,3 %).

Ve státním rozpočtu nejsou příjmy a výdaje za hlavní město Praha samostatně rozpočtovány, jsou součástí celkových příjmů a výdajů obcí (samostatně je pro Prahu ve státním rozpočtu stanovena pouze výše dvou dotací z kapitoly VPS – příspěvku na výkon státní správy a příspěvku na financování provozu ochranných systémů podzemních staveb). Dosažené výsledky hospodaření hlavního města proto nemohou být srovnávány s hodnotami rozpočtovanými. V následující části jsou proto kromě údajů za rok 2016 uvedeny i údaje za tři roky předchozí, což umožňuje porovnání z dlouhodobějšího hlediska.

Tabulka č. 17: Příjmy a výdaje hlavního města Prahy v letech 2013–2016 (v mil. Kč)

Ukazatel	skutečnost 2013	skutečnost 2014	skutečnost 2015	skutečnost 2016	Index 2014/ 2013	Index 2015/ 2014	Index 2016/ 2015
1	2	3	5			6	7
I. Daňové příjmy	42 779,6	45 183,8	47 093,3	51 248,8	105,6	104,2	108,8
II. Nedaňové příjmy	2 859,0	5 937,8	4 341,1	3 559,1	207,7	73,1	82,0
III. Kapitálové příjmy	25,7	133,3	36,7	49,3	518,7	27,6	134,3
IV. Přijaté transfery	17 672,1	18 726,9	19 311,8	19 385,4	106,0	103,1	100,4
Příjmy celkem	63 336,4	69 981,8	70 782,9	74 242,6	110,5	101,1	104,9
Běžné výdaje	45 418,0	46 752,1	48 244,6	51 140,8	102,9	103,2	106,0
Kapitálové výdaje	13 437,5	21 302,9	10 096,9	10 819,2	158,5	47,4	107,1
Výdaje celkem	58 855,5	68 055,1	58 341,6	61 960,0	115,6	85,7	106,2
Saldo příjmů a výdajů	4 480,9	1 926,7	12 441,3	12 282,6	43,0	645,7	98,7

V loňském roce hospodařilo hlavní město s celkovými příjmy 74,2 mld. Kč a celkovými výdaji 62,0 mld. Kč. Přebytek hospodaření 12,3 mld. Kč tak dosáhl zhruba stejné výše jako v roce předchozím.

Daňové příjmy činily celkem 51,2 mld. Kč, což bylo meziročně o 4,2 mld. Kč více (z toho 1,9 mld. Kč tvořil nárůst daně z příjmů fyzických osob, 1,1 mld. Kč nárůst daně z přidané hodnoty a 1,0 mld. Kč nárůst daně z příjmů právnických osob). Nedaňové příjmy byly zaúčtovány ve výši 3,6 mld. Kč, proti předchozímu roku byly nižší o 0,8 mld. Kč (na poklesu se z velké části podílí snížení příjmů na položce 2229 – ostatní přijaté vratky transferů).

Objem přijatých transferů dosáhl 19,4 mld. Kč, tj. zhruba stejné výše jako v předchozím roce. Více než 90,0 % z celkového objemu dlouhodobě představují neinvestiční transfery, v roce 2016 byly vykázány ve výši 17,5 mld. Kč. Jedná se především o transfery z rozpočtu Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy, jejichž výše činila 11,1 mld. Kč, tj. o 1,0 mld. Kč více nežli v předchozím roce. Z toho prostředky určené na úhradu výdajů na vzdělávání tvořily 10,8 mld. Kč (včetně dotací pro soukromé školy). Větší objem neinvestičních transferů byl dále přijat z rozpočtu Ministerstva práce a sociálních věcí (1,2 mld. Kč).

V rámci neinvestičních transferů vstupujících do rozpočtu hlavního města mají dlouhodobě významný podíl také prostředky převedené z vlastních fondů hospodářské (podnikatelské) činnosti. Jedná se převážně o nájemné z bytových a nebytových prostor v bytových objektech a z pronájmu pozemků. V roce 2016 činil objem převodů z vlastních fondů 3,9 mld. Kč, v předchozích čtyřech letech byly převody vyšší, pohybovaly se v rozmezí 5,0 – 5,8 mld. Kč.

Objem přijatých investičních transferů činil 1,9 mld. Kč (meziroční zvýšení o 0,3 mld. Kč). Největší část tvořily prostředky z rozpočtu Ministerstva dopravy poskytnuté na zavádění systému řízení a regulace silničního provozu v Praze (0,9 mld. Kč), dále prostředky poskytnuté z rozpočtu Ministerstva pro místní rozvoj na realizaci projektů v rámci OP Praha – Konkurenceschopnost (0,6 mld. Kč) a ze Státního fondu dopravní infrastruktury (0,2 mld. Kč).

Celkové výdaje hlavního města činily 62,0 mld. Kč, proti předchozímu roku vzrostly o 3,6 mld. Kč. Běžné výdaje dosáhly 51,1 mld. Kč a meziročně vzrostly o 2,9 mld. Kč (z toho téměř polovina byla tvořena nárůstem transferů poskytnutých příspěvkovým a podobným organizacím).

Kapitálové výdaje byly vykázány ve výši 10,8 mld. Kč (nejvíce město investovalo v oblasti dopravy a městské infrastruktury). Ve srovnání s předchozím rokem kapitálové výdaje mírně vzrostly (o 0,7 mld. Kč), přesto jejich úroveň již druhým rokem zaostává za úrovní kapitálových výdajů v období 2009 – 2014, která byla téměř dvojnásobně vyšší (roční průměr 19,6 mld. Kč). Hlavní město v Hodnotící zprávě (předkládané dle vyhlášky č. 419/2001 Sb.) uvádí jako hlavní důvody nižšího čerpání kapitálových výdajů zejména přísnější pravidla při výběrovém řízení a problémy při výkupech pozemků, dále také, že u akcí již rozestavěných jsou prověřovány smlouvy uzavřené v předchozím období, což odsouvá čerpání investičních prostředků.

Hlavní město vykázalo přebytek hospodaření 12,3 mld. Kč, tj. téměř ve shodné výši jako v předchozím roce. Vliv na výši přebytku měly vyšší příjmy a nižší čerpání investic. Výsledky hospodaření vytvořily předpoklady pro snižování zadluženosti hlavního města. V závěru roku 2016 město dobrovolně předčasně splatilo úvěr od Evropské investiční banky, dle úvěrové smlouvy "CZECH REPUBLIC - PRAGUE METRO III – A", a to v celkovém objemu 8,5 mld. Kč. Současně město uhradilo i další část svých dlouhodobých závazků ve výši 1,0 mld. Kč (úhrady příslušných částí jistin ostatních úvěrů od EIB). Tyto finanční operace znamenaly výrazné snížení dluhu města (z 32,6 mld. Kč na 23,0 mld. Kč, tj. o 9,6 mld. Kč) a zároveň se velmi pozitivně promítla v souhrnných údajích o zadluženosti obcí a územních rozpočtů celkem.

Na bankovních účtech vykázalo město ke konci roku 2016 celkem 26,2 mld. Kč, což bylo o 8,5 mld. Kč více nežli předchozím roce.

Hlavní město Praha je zřizovatelem 752 příspěvkových organizací, z nichž největší počet spadá do oblasti školství (643). Z celkového počtu příspěvkových organizací hospodařilo se ziskem 719 organizací (tj. 96 % organizací).

Koncesní smlouvy

Některé obce a města mají uzavřeny koncesní smlouvy o provozování a správě některých zařízení ve vlastnictví obce (dle zákona č. 139/2006 Sb., o koncesních smlouvách a koncesním řízení). Pro zjištění výše závazků, které pro obce z těchto smluv ve sledovaném roce vyplývají, předkládají obce v rámci podkladů pro zpracování státního závěrečného účtu také údaje o závazcích vyplývajících z uzavřených koncesních smluv.

Z hodnotících zpráv zaslaných kraji vyplývá, že v loňském roce probíhalo plnění celkem 218 koncesních smluv uzavřených obcemi a městy. Výše ročních finančních závazků u jednotlivých smluv je velmi rozdílná (od desítek tisíc až po desítky milionů), část smluv neobsahuje pro obce či města žádné finanční závazky.

Zhruba tři čtvrtiny z celkového počtu uzavřených smluv má jako předmět koncesní smlouvy uvedeno „provozování vodohospodářské infrastruktury“ (tj. provozování vodovodu a zásobování pitnou vodou, provozování kanalizace a ČOV). Zbývající část smluv má potom různý předmět koncesní smlouvy, jako například zajištění dodávek tepla a teplé vody, provozování víceúčelového hřiště, provozování sportovního areálu, provozování školního stravování, provozování domova pro seniory, provozování ozdravného centra, nebo provozování integrovaného systému parkování, odtahu vozidel, provozování lanové dráhy.

Příspěvkové organizace zřizované obcemi

Ke konci uplynulého roku bylo evidováno celkem 8 310 příspěvkových organizací, jejichž zřizovateli byly obce včetně hl. m. Prahy (meziročně se jejich počet snížil o 32 organizací). Z údajů o výsledcích hospodaření příspěvkových organizací vyplývá, že 599 organizací ukončilo své hospodaření s účetní ztrátou (7,2 % z jejich celkového počtu). V roce 2015 vykázalo účetní ztrátu 7,0 % organizací).

Z hlediska odvětvového členění hlavní činnosti příspěvkových organizací působilo zhruba 86,1 % příspěvkových organizací v oblasti vzdělávání (předškolní zařízení, základní školy, školní stravování a základní umělecké školy). V oblasti kultury působilo přibližně 5,6 % z celkového počtu příspěvkových organizací (zde se jedná především o zařízení pro zájmovou činnost v kultuře, knihovnické činnosti a činnost muzeí a galerií). V oblasti sociálních věcí působilo zhruba 3,9 % příspěvkových organizací (domovy pro seniory a domovy pro osoby se zdravotním postižením, centra sociálních služeb, zajišťování osobní asistence a pečovatelské služby a sociální poradenství). Větší počty příspěvkových organizací působily dále i v oblasti rekreačních a sportovních služeb, rozvoje bydlení, odstraňování odpadů. Odvětvová struktura příspěvkových organizací zůstává stejně jako v případě krajů dlouhodobě stabilní.

Dobrovolné svazky obcí

DSO představují specifickou a nejčastější formu spolupráce mezi obcemi. Vznikají za účelem prosazování společných zájmů členských obcí, zajišťování rozvoje jejich infrastruktury, případně provozování některých společných činností (například v oblasti vodního hospodářství, ochrany životního prostředí, bydlení a územního rozvoje, sociálních služeb). Jednotlivé DSO jsou právníckými osobami, sestavují rozpočet a hospodaří s majetkem, který členské obce vkládají do svazku a s majetkem, který získaly vlastní činností.

V návrhu státního rozpočtu nebývají rozpočtovány žádné transfery přímo pro DSO. Tato skutečnost je způsobena tím, že neexistuje žádný dotační titul, který by byl určen výhradně pro DSO. Dotační tituly, které jsou určeny jak pro obce, tak pro DSO, bývají v návrhu státního rozpočtu zahrnuty jako dotace pro obce a jako o dotacích pro DSO je o nich účtováno až v průběhu rozpočtového roku při jejich uvolňování.

V loňském roce působilo na území republiky celkem 729 DSO, jejich počet se meziročně zvýšil o 5 DSO, obdobně jako v předchozím roce kdy meziročně vzrostl o 4 DSO. V minulých letech se naopak dlouhodobě projevoval trend každoročního poklesu jejich počtu (ze 782 DSO v roce 2008 klesl jejich počet do roku 2014 na 720, tj. o 62).

DSO hospodařily v loňském roce s příjmy ve výši 3,1 mld. Kč, což bylo výrazně méně nežli v předchozích pěti letech, kdy se jejich výše pohybovala v rozmezí 4,9 - 8,2 mld. Kč (nejvyšší úroveň 8,2 mld. Kč byla dosažena v roce 2015). Důvodem byl pokles objemu přijatých transferů, které představují základní zdroj financování činnosti DSO (transfery ze státního rozpočtu, ze státních fondů, z rozpočtů krajů a rozpočtů regionálních rad, a z rozpočtů členských obcí). Jejich celková výše činila 2,0 mld. Kč, zatímco v roce předchozím to bylo 7,1 mld. Kč. Pokles souvisel především s přechodem na nové programové období pro čerpání prostředků z fondů EU a projevil se proto zejména v části přijatých investičních transferů (pokles o 4,6 mld. Kč).

Vlastní příjmy DSO byly vykázány ve stejné výši jako v předchozím roce, tj. 1,1 mld. Kč. Tvořily je nedaňové příjmy ve výši 1,0 mld. Kč (zejména příjmy z pronájmu majetku, příjmy z vlastní činnosti) a kapitálové příjmy ve výši 0,1 mld. Kč.

Výdaje DSO činily 2,2 mld. Kč a proti předchozímu roku byly nižší o 6,3 mld. Kč. Pokles byl koncentrován v části kapitálových výdajů, dosáhly pouze 1,1 mld. Kč, zatímco v předchozím roce to bylo 7,3 mld. Kč.

Z hlediska odvětvové struktury směřovala největší část výdajů, stejně jako v předchozích letech, do odvětví vodního hospodářství. Jejich objem dosáhl 1,4 mld. Kč, z toho kapitálové výdaje činily 1,0 mld. Kč.

Hospodaření DSO skončilo s přebytkem 0,8 mld. Kč (v roce 2015 byl vykázán schodek 0,3 mld. Kč). V rozpočtu byl předpokládán mírný přebytek 0,1 mld. Kč.

Z hlediska zaměření činnosti uvedeného ve zřizovatelské listině (podle paragrafů rozpočtové skladby) se největší počet DSO řadil do oddílu 36 - Bydlení, komunální služby a územní rozvoj (celkem 251 DSO) a do oddílu 23 - Vodní hospodářství, kde předmětem činnosti je především zajišťování zásobování pitnou vodou, odvádění a čištění odpadních vod a správa ve vodním hospodářství (166 DSO). Dále pak do oddílu 37 - Ochrana životního prostředí, kde se jedná zejména o zajišťování sběru a svozu komunálních odpadů a nebezpečných odpadů, využívání a zneškodňování odpadů, péči o vzhled obce a veřejnou zeleň, činnosti k ochraně půdy a krajiny apod. (35 DSO).

4. Hospodaření Regionálních rad regionů soudržnosti

Regionální rady tvoří součást územních rozpočtů od poloviny roku 2006, kdy byly ustaveny jako řídicí orgány jednotlivých regionálních operačních programů v programovém období 2007 – 2013 (na základě novely zákona č. 248/2000 Sb., o podpoře regionálního rozvoje). Regionální rady byly zřízeny ve všech regionech soudržnosti s výjimkou regionu soudržnosti Praha, kde úlohu regionální rady plní hlavní město Praha, odpovědné za implementaci OP Praha-Adaptabilita a OP Praha-Konkurenceschopnost.

Hospodaření regionálních rad v loňském roce významně ovlivnil přechod na nové programové období pro čerpání prostředků z fondů EU.

Končící programové období 2007 – 2013 se promítlo ve výrazném snížení objemu příjmů a výdajů regionálních rad, jejich výše byla ve srovnání s předchozím rokem zhruba poloviční. Hlavním důvodem byl nižší objem vyplácených dotací příjemcům v rámci regionálních operačních programů, neboť to byl poslední rok (resp. jeho první polovina), kdy příjemcům mohly být proplaceny žádosti o platbu u projektů minulého programového období. Naproti tomu pro předchozí rok 2015 byla naopak charakteristická zvýšená aktivita v oblasti čerpání výdajů určených na financování regionálních operačních, a tedy i nárůst celkových příjmů a výdajů regionálních rad. Současně se v roce 2016 mění i hlavní náplň činnosti regionálních rad, nově se zaměřují především na postupné uzavírání a dokončování regionálních operačních programů a dohled nad projekty.

V kapitole Ministerstva pro místní rozvoj jako zprostředkovatele toku finančních prostředků z Evropské unie do rozpočtů regionálních rad, určených na financování programů spolufinancovaných z rozpočtu EU, již nebyly ve schváleném státním rozpočtu na rok 2016 rozpočtovány pro regionální rady žádné finanční prostředky. Zdrojem pro proplácení posledních projektů se stalo čerpání tzv. nároků z nespotřebovaných výdajů minulých let, tyto prostředky se promítly v rozpočtu po změnách.

Tabulka č. 18: Balance příjmů a výdajů regionálních rad regionů soudržnosti (v mil. Kč)

Ukazatel	skutečnost k 31.12.2015	rozpočet 2016		skutečnost k 31.12.2016	% plnění rozp.	Index 2016/ 2015
		schválený	po změnách			
1	2	3	4	5	6	7
Nedaňové příjmy	657,4	550,0	550,0	279,4	50,8	42,5
z toho:						
- sankční platby celkem	445,7	.	.	88,4	.	19,8
- příjmy z finanč. vypořádání	191,9	.	.	160,7	.	83,7
Kapitálové příjmy	1,2	0,8	0,8	1,5	187,5,	125,0
Přijaté transfery (po konsolidaci)	21 302,5	60,0	11 051,9	10 328,7	93,5	48,5
z toho:						
- ze státního rozpočtu	21 158,8		10 991,9	10 290,4	93,6	48,6
- z rozpočtu krajů	143,7		60,0	38,3	63,8	26,6
Příjmy celkem (po konsolidaci)	21 961,1	610,8	11 602,7	10 609,6	91,4	48,3
Běžné výdaje (po konsolidaci)	1 671,8	600,8	1 393,8	980,5	70,3	58,6
Kapitálové výdaje	20 709,2	10,0	10 208,9	9 612,3	94,2	46,4
z toho:						
- transfery podnikatelským subjektům	2 493,4			1 586,7		63,6
- transfery neziskovým a podob.org.	847,3			281,5		33,2
- transfery příspěvkovým organizacím	14,4			67,4		
- transfery veřej. rozpoč. územ.úrovně	17 206,1			7 648,5		
Výdaje celkem (po konsolidaci)	22 381,0	610,8	11 602,7	10 592,8	91,3	47,3
Saldo příjmů a výdajů (po konsolidaci)	- 419,9	0	0	16,8	.	.

Celkový objem příjmů dosáhl 10,6 mld. Kč (meziročně o 11,3 mld. Kč méně). Z rozpočtu Ministerstva pro místní rozvoj přijaly regionální rady transfery ve výši 10,3 mld. Kč, tj. o 10,9 mld. Kč méně nežli v roce předchozím, přičemž rozhodující část těchto prostředků byla do rozpočtů regionálních rad převedena hned v prvních měsících roku. Na realizaci regionálních operačních programů bylo určeno 9,9 mld. Kč (tyto prostředky pak byly v průběhu prvního pololetí převáděny příjemcům). Další část prostředků ve výši 0,4 mld. Kč

byla poskytnuta z prostředků Operačního programu Technická pomoc s určením na zabezpečení ukončování regionálních operačních programů 2007–2013 po roce 2015.

Z rozpočtů krajů obdržely regionální rady zhruba 38,3 mil. Kč (v předchozím roce to bylo 143,7 mil. Kč). Nedaňové příjmy činily 0,3 mld. Kč, meziročně byly nižší zhruba o 0,4 mld. Kč (tvořily je především sankční platby a příjmy z finančního vypořádání z minulých let a ostatní vratky).

Celkové výdaje regionálních rad činily **10,6 mld. Kč**, ve srovnání s předchozím rokem byly nižší o 11,8 mld. Kč. Kapitálové výdaje, tj. výdaje určené na investiční projekty realizované v rámci jednotlivých regionálních programů činily 9,6 mld. Kč, což představovalo 90,7 % celkových výdajů regionálních rad.

Největší část kapitálových výdajů, celkem 7,6 mld. Kč, byla převedena veřejným rozpočtům územní úrovně (z toho: obcím 3,3 mld. Kč, DSO 0,1 mld. Kč, krajům 4,2 mld. Kč). Podnikatelským subjektům byly převedeny transfery ve výši 1,6 mld. Kč.

Podle odvětvového členění investičních výdajů bylo nejvíce finančních prostředků stejně jako v předchozích letech určeno do odvětví dopravy, jejich objem dosáhl 4,3 mld. Kč (meziroční pokles o 6,7 mld. Kč). Větší objemy prostředků byly dále směřovány do oblastí: tělovýchova a zájmová činnost (0,9 mld. Kč), vzdělávání a školské služby (0,6 mld. Kč), zdravotnictví (1,2 mld. Kč) a požární ochrana a integrovaný záchranný systém (0,7 mld. Kč).

Běžné výdaje činily 1,0 mld. Kč, proti předchozímu roku to bylo o 0,7 mld. Kč méně. Na vlastní provoz vynaložily regionální rady 0,3 mld. Kč, tj. meziroční pokles o 0,2 mld. Kč. S ukončováním regionálních operačních programů souvisí i snižování počtu zaměstnanců (výdajů na platy a související pojistné) a ostatních provozních výdajů. Větší objem běžných výdajů představovaly také vratky veřejným rozpočtům ústřední úrovně transferů poskytnutých v minulých rozpočtových obdobích (0,2 mld. Kč). Neinvestiční transfery určené na realizaci projektů činily 0,3 mld. Kč (meziročně o 0,3 mld. Kč méně); téměř všechny tyto prostředky byly převedeny územním rozpočtům (obcím 0,1 mld. Kč, krajům 0,2 mld. Kč).

Hospodaření regionálních rad skončilo v roce 2016 jako vyrovnané, tzn. v souladu s předpoklady rozpočtu.

V souvislosti s končícím programovým obdobím 2007 – 2013 uvádíme v následující části **stručnou rekapitulaci rozpočtového hospodaření regionálních rad a využití finančních prostředků z fondů EU.**

V období let 2007 – 2016 hospodařily regionální rady s příjmy v souhrnné výši 136,0 mld. Kč a zhruba ve stejné výši se pohybovaly jejich souhrnné výdaje (hospodaření v jednotlivých letech končí v zásadě jako vyrovnané). Z údajů o výši příjmů a výdajů v jednotlivých letech vyplývá, že roky 2010 a 2015 byly z pohledu čerpání prostředků na realizaci projektů v rámci regionálních operačních programů nejvýznamnější:

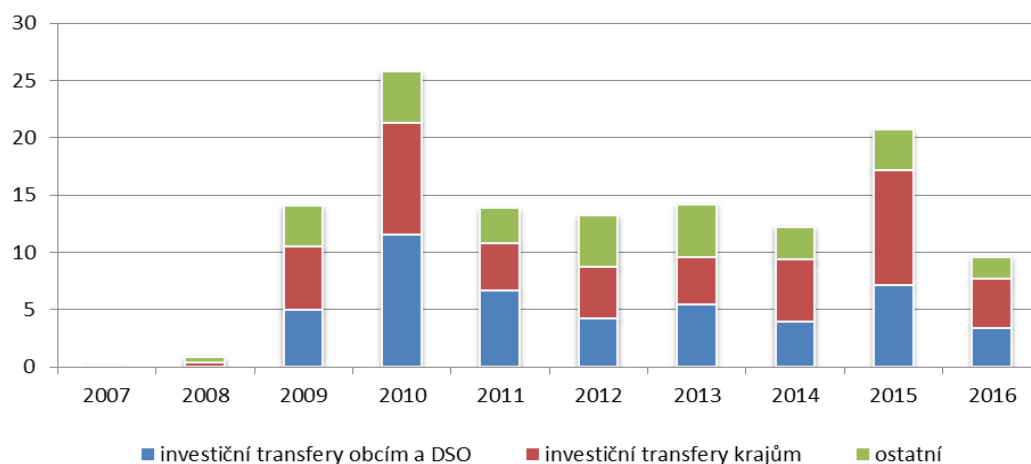
Tabulka č. 19: Příjmy a výdaje regionálních rad v období 2007–2016 (v mil. Kč):

	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	celkem 2007- 2016
Příjmy	407	1 752	15 062	27 282	14 901	14 130	16 380	13 558	21 961	10 610	136 043
Výdaje	288	1 378	14 897	27 010	15 101	14 434	16 296	13 334	22 381	10 593	135 712
Saldo	119	374	166	272	-200	-304	84	224	-420	17	331

Rozhodující část výdajů regionálních rad představují kapitálové výdaje určené na realizaci investičních projektů. Za uplynulých deset let dosáhly celkem 124,6 mld. Kč, což představovalo 91,8 % z celkových výdajů. Více než tři čtvrtiny z celkového objemu kapitálových výdajů (95,4 mld. Kč) bylo v průběhu uplynulých deseti let převedeno formou

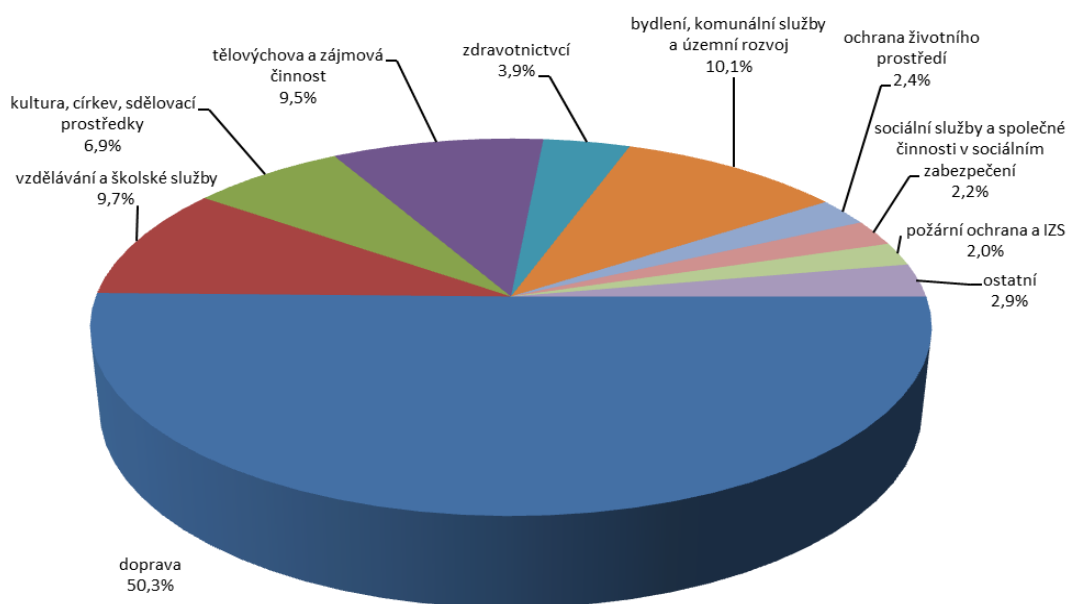
transferů územním rozpočtům, tj. na realizaci investičních projektů v rámci jednotlivých regionálních operačních programů.

Graf č. 5: Kapitálové výdaje z rozpočtů regionálních rad v letech 2007–2016 a jejich rozdělení z hlediska příjemců (v mld. Kč)

Investiční transfery přijaté z rozpočtů regionálních rad využívaly kraje, obce a DSO především na realizaci projektů v oblasti dopravní infrastruktury. V průběhu let 2007 – 2016 dosáhl objem těchto transferů celkem 48,0 mld. Kč, tj. polovinu z celkového objemu investičních transferů přijatých územními rozpočty. Dalšími významnými odvětvími byly: bydlení, komunální služby a územní rozvoj (9,7 mld. Kč), vzdělávání a školské služby (9,2 mld. Kč), tělovýchova, sport a zájmová činnost (9,1 mld. Kč), kultura, církve a sdělovací prostředky (6,6 mld. Kč).

Graf č. 6: Odvětvové členění investičních transferů poskytnutých z rozpočtů regionálních rad územním rozpočtům celkem v období let 2007–2016 (v %)

S přechodem na nové programové období evropských fondů se hlavní náplň činnosti regionálních rad jako řídicích orgánů jednotlivých regionálních operačních programů v rámci

programového období 2007- 2013 mění, jejich úloha spočívá především v postupném uzavírání a dokončování programů a dohledu nad dotovanými projekty.

V novém programovém období budou kraje a obce čerpat prostředky na projekty spolufinancované z fondů EU prostřednictvím Integrovaného regionálního operačního programu (IROP), který navazuje na sedm regionálních operačních programů a částečně na Integrovaný operační program z programového období 2007–2013. Prioritou IROP je umožnění vyváženého rozvoje území, zkvalitnění infrastruktury, zlepšení veřejných služeb a veřejné správy a zajištění udržitelného rozvoje v obcích, městech a regionech. Řídicím orgánem je Ministerstvo pro místní rozvoj. Hlavní město Praha bude moci čerpat finanční prostředky z operačního programu Praha - pól růstu ČR, který bude řízen Magistrátem hlavního města.

5. Vývoj zadluženosti³

Obce (vč. jimi zřizovaných příspěvkových organizací) vykázaly ke konci roku 2016 celkový dluh⁴ ve výši **71,9 mld. Kč**. Proti předchozímu roku se jedná o pokles o 17,3 %, přičemž v absolutním vyjádření se dluh snížil o 15,0 mld. Kč.

V celkovém objemu zadluženosti obcí jsou zahrnuty bankovní úvěry od peněžních ústavů, emitované komunální dluhopisy, přijaté návratné finanční výpomoci a ostatní dluhy, vč. půjček ze státních fondů.

Tabulka č. 20: Souhrnné údaje o zadluženosti obcí ČR v letech 2005–2016 (v mld. Kč)

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Úvěry	43,7	47,1	46,7	47,4	55,8	59,9	60,9	68,3	68,8	67,7	66,1	51,5
Komunální dluhopisy	23,5	22,9	22,6	22,7	14,7	15,8	14,0	13,8	15,0	11,8	10,7	10,7
Přijaté návratné finanční výpomoci a ostatní dluhy	11,8	10,9	9,9	10,0	10,1	7,6	7,5	7,9	8,4	9,4	10,1	9,7
Celkem	79,0	80,9	79,2	80,1	80,6	83,3	82,4	90,0	92,2	88,9	86,9	71,9

Z uvedených údajů za rok 2016 vyplývá, že na položce úvěrů došlo k poklesu o 14,6 mld. Kč, na položce komunálních dluhopisů ke změně nedošlo a na položce přijatých návratných finančních výpomocí a ostatních dluhů došlo k poklesu o 0,4 mld. Kč.

Ve struktuře dluhu obcí mají dlouhodobě největší váhu úvěry, jejichž podíl ke konci roku 2016 činil 71,6 %, podíl emitovaných komunálních dluhopisů činil 14,9 % a zbývající část dluhu obcí (13,5 %) tvořily přijaté návratné finanční výpomoci a ostatní dluhy.

Úvěry, které obce přijaly od peněžních ústavů, byly podobně jako v minulých letech, směřovány zejména na rekonstrukce a výstavbu technické infrastruktury, na předfinancování investičních projektů spolufinancovaných z fondů EU a na regeneraci a výstavbu bytového fondu. Obce tyto prostředky rovněž použily na rekonstrukce školských zařízení, sportovních areálů a jiné občanské vybavenosti. Tyto úvěry se vyznačují relativně nízkým úročením a velmi dlouhou dobou splatnosti.

Vedoucí postavení v poskytování úvěrů si stále udržují Česká spořitelna, a. s., Komerční banka, a.s. a Československá obchodní banka, a.s. V poskytování úvěrů a půjček jsou aktivní i další právnické a fyzické osob, včetně obcí. Zhruba pro polovinu poskytnutých úvěrů a půjček

³ Čerpáno z dat přijatých do CSÚIS dne 8.3.2017. V údajích nejsou zahrnuty 4 příspěvkové organizace, 1 dobrovolný svazek obcí a 2 obce, jejichž výkaz nebyl do CSÚIS předán.

⁴ Do údajů o zadluženosti jsou od 1.1.2010 zahrnovány stavy na syntetických účtech 281, 282, 283, 289, 322, 326, 362, 451, 452, 453, 456, 457 a 459.

jejich poskytovatelé nevyžadovali ručení. Pokud bylo ručení vyžadováno, nejčastěji šlo o ručení směnkou, majetkem obce nebo budoucími příjmy rozpočtu obce.

Závazky z titulu **komunálních dluhopisů** vykazovaly k 31. 12. 2016 pouze hl. m. Praha (ve výši 10,4 mld. Kč) a statutární město Liberec (ve výši 0,3 mld. Kč).

Položka **přijaté návratné finanční výpomoci a ostatní dluhy** vykazovala meziroční pokles o 0,4 mld. Kč. Na jedné straně došlo k poklesu přijatých návratných finančních výpomocí dlouhodobých (o 187,4 mil. Kč), jiných krátkodobých půjček (o 30,5 mil. Kč), krátkodobých smének k úhradě (o 160,2 mil. Kč) a přijatých návratných finančních výpomocí krátkodobých (o 114,4 mil. Kč); na druhé straně došlo k nárůstu dlouhodobých smének k úhradě (o 102,3 mil. Kč), dlouhodobých závazků z ručení (o 28,1 tis. Kč) a ostatních dlouhodobých závazků (o 51,2 mil. Kč).

Ke konci roku 2016 stav finančních prostředků na bankovních účtech rozpočtového hospodaření obcí⁵ a běžných účtech jimi zřízených příspěvkových organizací⁶ převýšil hodnotu dluhu o 88,1 mld. Kč.

Tabulka č. 21: Stavy na účtech a stav zadluženosti obcí a jimi zřízených příspěvkových organizací v letech 2005–2016 (v mld. Kč)

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Stav na účtech celkem	61,8	65,6	72,6	87,6	69,6	72,5	71,2	87,3	98,5	107,9	116,3	160,0
Zadluženost celkem	79,0	81,0	79,3	80,1	80,6	83,3	82,4	90,0	92,2	88,9	86,9	71,9
Rozdíl	-17,2	-15,4	-6,7	7,5	-11,0	-10,8	-11,2	-2,7	6,3	19,0	29,4	88,1

V roce 2016 vykazovalo zadluženost 3 266 obcí z celkového počtu 6 254 obcí, což je více než polovina (52,2 %) obcí z celkového počtu. Počet obcí, které vykazovaly v posledních letech zadluženost, zůstává v zásadě stabilizovaný, meziročně došlo k mírnému nárůstu (o 11 obcí).

Tabulka č. 22: Údaje o zadluženosti obcí ČR bez hl. m. Prahy, Brna, Ostravy a Plzně v letech 2005–2016 (v mld. Kč)

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Úvěry	22,0	25,7	25,9	26,9	34,8	35,5	36,3	36,4	34,9	35,0	34,8	30,3
Komunální dluhopisy	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	2,0	2,0	2,0	2,0	1,3	0,3	0,3
Přijaté návratné finanční výpomoci a ostatní dluhy	8,6	7,8	7,0	7,4	6,5	5,7	5,7	6,1	6,1	7,3	8,0	8,0
Celkem	30,6	33,5	32,9	34,3	41,3	43,2	44,0	44,5	43,0	43,6	43,1	38,6

Bez zahrnutí čtyř největších měst (tj. hl. m. Praha, Brno, Ostrava a Plzeň) činí zadluženost ostatních obcí celkem 38,6 mld. Kč. U obcí bez těchto největších měst došlo k meziročnímu poklesu celkové zadluženosti o 4,5 mld. Kč.

Tabulka č. 23: Vývoj podílu zadluženosti hl. m. Prahy, Brna, Ostravy a Plzně na celkové zadluženosti obcí v letech 2005–2016 (v mld. Kč)

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Celková zadluženost obcí v ČR	79,0	80,9	79,2	80,1	80,6	83,3	82,4	90,0	92,2	88,9	86,9	71,9
Zadluženost 4 největších měst	48,4	47,4	46,3	45,8	39,3	40,1	38,4	45,5	49,2	45,3	43,8	33,3
% podíl 4 největších měst na celkové zadluženosti	61,3	58,6	58,5	57,2	48,8	48,1	46,6	50,6	53,4	51,0	50,4	46,3

⁵ Zahrnuje SÚ 068, 231, 236, 244, 261.

⁶ Zahrnuje SÚ 068, 241, 244, 261.

Na celkové zadluženosti obcí se v roce 2016 podílela 4 největší města ČR ze 46,3 %, hodnota jejich dluhu dosáhla výše 33,3 mld. Kč.

Tabulka č. 24: Zadluženost hl. m. Prahy, Brna, Ostravy a Plzně k 31.12.2016 – jednotlivě (v mld. Kč)

	Praha	Brno	Ostrava	Plzeň	Celkem
Úvěry	11,8	4,6	2,7	2,1	21,2
Komunální dluhopisy	10,4	0,0	0,0	0,0	10,4
Přijaté návratné finanční výpomoci a ostatní dluhy	0,8	0,5	0,4	0,0	1,7
Celkem	23,0	5,1	3,1	2,1	33,3

Celková výše dluhu hl. m. Prahy (včetně zřízených příspěvkových organizací) dosáhla ke konci roku 2016 hodnoty 23,0 mld. Kč, což je o 9,6 mld. Kč méně než v roce předchozím. Podíl zadluženosti hl. m. Prahy na celkové zadluženosti obcí činil 32,0 %.

Zadluženost **příspěvkových organizací zřízených obcemi** (z 8 310 organizací vykazuje dluh 303 organizací, tj. 3,6 %) dosáhla ke konci roku 2016 výše 409,2 mil. Kč, oproti předchozímu roku se jedná o pokles o 89,2 mil. Kč. V rámci zadlužených obecních příspěvkových organizací působilo z hlediska odvětvového členění hlavní činnosti (dle klasifikace COFOG) nejvíce organizací v oblasti vzdělávání.

Dobrovolné svazky obcí vykázaly ke konci roku 2016 dluh ve výši **2,5 mld. Kč**, což je o 0,4 mld. Kč méně než předchozí rok. Dobrovolné svazky obcí využívají získané prostředky především na rozvoj a obnovu místní infrastruktury (vodovody a kanalizace), odpadové hospodářství a na projekty zvyšující atraktivitu jejich území.

Kraje (včetně jimi zřízených příspěvkových organizací) vykázaly ke konci roku 2016 dluh v celkové výši **21,3 mld. Kč**. Meziročně se hodnota dluhu snížila o 5,1 mld. Kč (o 19,3 %). Na položce úvěrů byl vykázán meziroční pokles dluhu o 5,7 mld. Kč; podíl úvěrů na celkové zadluženosti krajů dosáhl 87,3 %. Kraje ani v roce 2016 neemitovaly komunální dluhopisy.

Tabulka č. 25: Souhrnné údaje o zadluženosti krajů ČR v letech 2005–2016 (v mld. Kč)

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Úvěry	1,8	6,5	9,4	11,9	17,4	16,6	19,6	22,2	23,5	24,4	24,3	18,6
Přijaté návratné finanční výpomoci a ostatní dluhy	1,1	1,2	1,0	2,7	3,5	2,5	2,7	2,3	3,3	3,2	2,1	2,7
Celkem	2,9	7,7	10,4	14,6	20,9	19,1	22,3	24,5	26,8	27,6	26,4	21,3

Rozdíl mezi stavem peněžních prostředků na bankovních účtech rozpočtového hospodaření krajů a běžných účtech jimi zřízených příspěvkových organizací a stavem zadluženosti dosáhl v roce 2016 výše 14,6 mld. Kč.

Tabulka č. 26: Stav na účtech a stav zadluženosti krajů a jimi zřízených příspěvkových organizací v letech 2005–2016 (v mld. Kč)

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Stav na účtech celkem	15,1	17,8	21,0	24,9	22,1	22,2	24,1	23,1	25,7	28,7	27,5	35,9
Zadluženost celkem	2,9	7,7	10,4	14,6	20,9	19,1	22,3	24,5	26,8	27,6	26,4	21,3
Rozdíl	12,2	10,1	10,6	10,3	1,2	3,1	1,8	-1,4	-1,1	1,1	1,1	14,6

Zadluženost **příspěvkových organizací zřízených kraji** (z 1 898 organizací vykazuje dluh 105 organizací, tj. 5,5 %) dosáhla ke konci roku 2016 výše 1,0 mld. Kč, oproti předchozímu roku se jedná o pokles o 1,3 mld. Kč. V rámci zadlužených krajských příspěvkových organizací působilo z hlediska odvětvového členění hlavní činnosti (dle klasifikace COFOG) nejvíce organizací v oblasti vzdělávání.

Regionální rady regionů soudržnosti vykázaly k 31.12.2016 nulovou zadluženost.

Územní rozpočty v souhrnu ke konci roku 2016 vykázaly zadluženost ve výši **95,6 mld. Kč**, což je o 17,8 % (o 20,7 mld. Kč) méně než v roce předchozím.

Celkový objem přijatých půjčených prostředků územními rozpočty v roce 2016 (bez příspěvkových organizací) činil 5,2 mld. Kč, což je o 10,2 mld. Kč méně než v předchozím roce.

Tabulka č. 27: Stavy na účtech a stav zadluženosti územních rozpočtů v letech 2005–2016 (v mld. Kč)

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Stav na účtech celkem	77,8	84,2	94,6	114,1	93,4	96,6	97,2	112,3	126,3	138,7	145,2	197,8
Zadluženost celkem	83,5	90,9	92,2	97,2	104,1	105,1	107,2	117,1	121,6	119,1	116,3	95,6
Rozdíl	-5,7	-6,7	2,4	16,9	-10,7	-8,5	-10,0	-4,8	4,7	19,6	28,9	102,2

Stav finančních prostředků na bankovních účtech rozpočtového hospodaření obcí, DSO, krajů, regionálních rad a na běžných účtech příspěvkových organizací územních samosprávných celků se meziročně zvýšil o 52,6 mld. Kč (o 36,2 %) na 197,8 mld. Kč a převyšoval tak o **102,2 mld. Kč** hodnotu dluhu.

III. Výsledky hospodaření zdravotních pojišťoven

Finanční prostředky systému veřejného zdravotního pojištění (dále jen „v.z.p.“) jsou nedílnou součástí veřejných financí. Hodnocení vývoje systému v.z.p. za rok 2016 vychází z údajů ročních statistických a účetních výkazů zdravotních pojišťoven (dále jen „ZP“) zpracovaných v souladu s vyhláškou č. 362/2010 Sb., o způsobu podávání informací o hospodaření zdravotních pojišťoven a jejich rozsahu, které byly předloženy na Ministerstvo zdravotnictví (dále jen „MZ“) a na Ministerstvo financí (dále jen „MF“) do 28.2.2017. Údaje v nich obsažené jsou podkladem i pro vypracování ročních účetních závěrek a výročních zpráv za rok 2016, které dále podléhají povinnému auditu. Ověřené dokumenty předloží ZP do 30.4.2017 na MZ a MF. Po jejich posouzení budou předloženy společně s návrhem „vyjádření vlády“ vládě, a poté spolu s usnesením vlády (dále jen „UV“) Poslanecké sněmovně Parlamentu ČR (dále jen „PSP ČR“) ke konečnému projednání.

Zdravotně pojistné plány zdravotních pojišťoven na rok 2016 byly schváleny vládou, Výborem pro zdravotnictví PSP ČR byly doporučeny ke schválení PSP ČR (sněmovní tisk č. 784). Poslanecká sněmovna je schválila dne 26.5.2016 usnesením č. 1235. Proto do schválení zdravotně pojistných plánů hospodařily pojišťovny dle provizorií.

K 31.12.2016 zajišťovalo služby systému v.z.p. **sedm činných ZP** pro 10 453 468 pojištěnců. V roce 2016 nedošlo k žádnému sloučení či vzniku zdravotních pojišťoven. Síť poboček a územních pracovišť činných zdravotních pojišťoven zajišťuje dostatečně celostátní dostupnost zdravotní péče prostřednictvím uzavřených smluvních vztahů s poskytovateli zdravotní péče. U VZP ČR bylo k 31.12.2016 registrováno 5 918 717 pojištěnců (56,6 %), u šesti ZZP bylo zaregistrováno celkem 4 534 751 pojištěnců (43,4 %). Počet pojištěnců VZP ČR bude následující rok opět nižší, což odpovídá dlouhodobému trendu vývoje.

Jako v předchozím roce byla v účinnosti možnost změny zdravotní pojišťovny, kterou lze změnit jednou za 12 měsíců, a to vždy jen k 1. dni kalendářního pololetí. Přihlášku lze podat v období od 1.1. do 31.3. při změně zdravotní pojišťovny od 1.7. a v období od 1.7. do 30.9. při změně zdravotní pojišťovny od 1. ledna následujícího roku. (Do 31.8.2015 byla zákonem možná pouze k 1.1. s tím, že přihláška musí být zaregistrována do 30.6. předchozího roku).

Přepočtený počet zaměstnanců systému v.z.p. k 31.12.2016 dosáhl 5 873 osob s meziročním přírůstkem 47 osob.

Vývoj hospodaření systému v.z.p. v roce 2016 lze charakterizovat následujícími údaji:

Tabulka č. 28: Vývoj hospodaření systému v.z.p. v letech 2015-2017 (v tis. Kč)

Vývoj hospodaření veřejného zdravotního pojištění (Vybrané ukazatele v tis. Kč)	Skutečnost 2015	Rozdíl 2015 - 2014	Změna v % 2015/2014	Skutečnost 2016	Rozdíl 2016-2015	Změna v % 2016/2015	ZP 2017	Rozdíl 2017-2016	Změna v % 2017/2016
Příjmy v systému veřejného zdravotního pojištění celkem	252 585 631	11 327 270	104,7	264 852 946	12 267 315	104,9	276 589 615	11 736 669	104,4
v tom: inkaso pojistného po přerozdělování	249 693 298	11 217 626	104,7	261 750 684	12 057 386	104,8	273 674 533	11 923 849	104,6
z toho: ze SR na nevýdělečné pojištěnce	60 944 392	1 077 202	101,8	62 253 527	1 309 135	102,1	65 821 341	3 567 814	105,7
ostatní příjmy a výnosy v.z.p.	2 094 073	53 390	102,6	2 092 013	-2 060	99,9	1 989 806	-102 207	95,1
výnosy ze zdaňované činnosti	61 743	-5 868	91,3	64 333	2 590	104,2	63 848	-485	99,2
platby od zahr. pojišťoven na základě mezinár.smluv	736 517	62 122	109,2	945 916	209 399	128,4	861 428	-84 488	91,1
Výdaje v systému zdravotního pojištění celkem	252 002 843	12 990 376	105,4	258 999 070	6 996 227	102,8	276 566 165	17 567 095	106,8
v tom: výdaje na zdravotní služby	244 753 421	12 874 950	105,6	251 405 179	6 651 758	102,7	267 309 360	15 904 181	106,3
provozní režie	6 376 738	-44 824	99,3	6 517 452	140 714	102,2	8 164 451	1 646 999	125,3
výdaje za cizince uhrazené poskytovateli zdravot. služeb	836 966	161 562	123,9	1 037 358	200 392	123,9	1 050 640	13 282	101,3
náklady na zdaňovanou činnost	35 718	-1 312	96,5	39 081	3 363	109,4	41 714	2 633	106,7
Saldo všech příjmů celkem a výdajů celkem	582 788	-1 663 106	25,9	5 853 876	5 271 088	1 004,5	23 450	-5 830 426	0,4

Příjmy celkem v roce 2016 dosáhly 264 853 mil. Kč, s meziročním nárůstem o 4,9 %. Z toho příjmy pojistného po přerozdělování dosáhly 261 751 mil. Kč, s meziročním nárůstem o 4,8 %. Z toho příjmy z vlastního výběru pojistného dosáhly 199 497 mil. Kč a meziročně vzrostly o 5,7 %.

Od 1.1.2016 byla zvýšena měsíční platba na v.z.p. u osob, za které je plátcem pojistného stát o 25 Kč, tj. z částky 845 na 870 Kč na osobu a měsíc (Nařízení vlády č. 158/2015), která platila po celý rok 2016. Vyměřovací základ byl tak po celý rok 6 444 Kč. Celkový průměrný počet státem hrazených pojištěnců dosahoval k 31.12.2016 celkem 5 963 031 osob. Platba státu v roce 2016 dosáhla 62 254 mil. Kč. Kritéria procesu přerozdělování se každoročně aktualizují s vazbou na skutečně vynaložené náklady na zdravotní péči **všech pojištěnců** (o dva roky zpět) v členění na muže a ženy po 5 letech věku. Zvláštní postup je používán u propočtu podílu za tzv. „nákladné pojištěnce“ v oddělené části systému 100 % přerozdělování. Principu 100 % přerozdělování pojistného podléhalo v roce 2016 veškeré vybrané pojistné, platba státu i prostředky úroků vzniklých na zvláštním účtu přerozdělování (snížené o poplatky za vedení tohoto účtu). Prostředky získané podle § 6a zákona č. 280/1992 Sb., ve znění pozdějších předpisů, při uzavření procesu likvidace některé ze dvou ZZP nebyly v roce 2016 realizovány, neboť do konce roku 2016 se nepodařilo uzavřít hospodaření Hornické zaměstnanecké zdravotní pojišťovny ani Mendlovy zdravotní pojišťovny.

Příjmy jednotlivých pojišťoven z pojistného před a po přerozdělení srovnává následující tabulka:

Tabulka č. 29: Vliv přerozdělování (v tis. Kč)

		Příjmy z pojistného veřejného zdravot. pojištění výběr v tis. Kč (z odd.B/ZFZP)				Příjmy z pojistného veřej. zdravot.pojištění vč. vlivu přerozdělování v tis. Kč (z odd.B/ZFZP)			
Kód	Název pojišťovny	Skutečnost 2015	Skutečnost 2016	ZPP 2017	ZPP17 / Skut.16*100	Skutečnost 2015	Skutečnost 2016	ZPP 2017	ZPP17 / Skut.16*100
111	Všeobecná zdravotní pojišťovna ČR	103 149 224	108 713 792	113 600 000	104,5	153 427 031	159 498 456	166 400 000	104,3
201	Vojenská zdravotní pojišťovna ČR	13 239 329	14 177 479	14 668 085	103,5	15 391 525	16 032 873	16 692 855	104,1
205	Česká průmyslová zdravotní pojišťovna	19 648 313	21 078 420	22 046 707	104,6	25 645 473	27 470 414	28 709 178	104,5
207	OZP bank, pojišťoven a stavebnictví	17 046 197	17 607 594	17 979 200	102,1	15 474 883	16 180 872	17 000 300	105,1
209	Zaměstnanecká pojišťovna Škoda	3 138 684	3 360 265	3 565 000	106,1	3 234 646	3 422 573	3 648 000	106,6
211	Zdravotní pojišťovna MV ČR	26 133 201	27 866 670	29 039 200	104,2	27 609 860	29 659 222	31 209 200	105,2
213	Revírní bratrská pokladna, zdravotní pojišťovna	6 393 958	6 692 937	6 955 000	103,9	8 909 880	9 486 274	10 015 000	105,6
CELKEM ZZP		85 599 682	90 783 365	94 253 192	103,8	96 266 267	102 252 228	107 274 533	104,9
CELKEM ZP činné ZP k 31.12. daného roku		188 748 906	199 497 157	207 853 192	104,2	249 693 298	261 750 684	273 674 533	104,6

Průměrné příjmy celkem na jednoho pojištěnce v roce 2016 dosáhly 25 360 Kč s meziročním zvýšením o 4,6 %. Nejvyšší příjmy vykázala VZP ČR v hodnotě 27 297 Kč s meziročním zvýšením o 4,2 %, nejnižší příjmy celkem vykázala RBP ve výši 22 082 Kč, s meziročním nárůstem o 5,9 %. ZZP v průměru dosáhly hodnoty 22 825 Kč, s meziročním nárůstem o 1 172 Kč.

Ostatní příjmy a výnosy v.z.p. (pokuty, penále náhrady škod, úroky apod.) v roce 2016 dosáhly 2 092 mil. Kč (0,79 % z celkových příjmů) a jejich výše meziročně poklesla o 2 mil. Kč. Výnosy ze zdaňované činnosti pak dosáhly pouze 64 mil. Kč s meziročním růstem o 2 mil. Kč.

Na bankovní účty základních fondů zdravotního pojištění bylo prostřednictvím Kanceláře zdravotního pojištění (dříve Centra mezistátních úhrad) převedeno od zahraničních pojišťoven 946 mil. Kč, což představuje meziroční nárůst o 28 %.

Roční výdaje systému v.z.p. celkem dosáhly 258 999 mil. Kč, s meziročním nárůstem o 2,8 %. Z hodnoty celkových výdajů dosáhly výdaje na zdravotní služby 251 405 mil. Kč (tj. 97 %). Meziročně se zvýšily o 2,7 %.

V přepočtu na jednoho pojištěnce dosáhly průměrné roční výdaje za zdravotní služby hrazené ze základního fondu zdravotního pojištění 23 978 Kč (u ZZP celkový průměr 21 974 Kč, u VZP ČR 25 509 Kč). Vykázané rozdíly ve výdajích za zdravotní péči mezi VZP ČR a skupinou ZZP byly ovlivněny rozdílnou skladbou pojištěnců a smluvními vztahy s PZS a cenovými dodatky. Podrobnou analýzu nákladů na zdravotní péči v členění na jednotlivé segmenty zdravotní péče budou obsahovat jednotlivé výroční zprávy ZP za rok 2016 a souhrnné hodnocení vývoje systému v.z.p.

Čerpání fondů prevence (a speciálních fondů VoZP ČR) v roce 2016 podléhalo (v souladu se zákony) záměrům zdravotně pojistných plánů a konkrétním rozhodnutím jednotlivých správních rad. V souladu s § 16 zákona č. 280/1992 Sb. vynaložily ZZP v roce 2016 v průměru na každého pojištěnce za 94 Kč. U VZP ČR, v souladu s podmínkami § 7 zákona č. 551/1991 Sb. činily tyto výdaje v průměru 95 Kč.

Náklady na činnost kryly ZP současně i ze zůstatků na běžných účtech (dále též „BÚ“) fondů provozního charakteru. VZP ČR čerpala maximální limit, a to ve výši 2,91 % rozvrhové základny, absolutní částka jejího přidělu na vlastní činnost dosáhla 4 675 mil. Kč. Průměrný (nevážený průměr) limit za skupinu ZZP dosáhl 3,06 % rozvrhové základny a celková hodnota jejich přidělů činila 2 911 mil. Kč. Při zapojení části zůstatků na bankovních účtech fondů provozního charakteru do financování provozních potřeb vynaložily ZP na provoz 7 586 mil. Kč (včetně investičních výdajů ve výši 388 mil. Kč).

Saldo příjmů celkem a výdajů celkem (dále jen „saldo“) u činných ZP jako celku dosáhlo v roce 2016 hodnoty 5 854 mil. Kč. Meziroční vývoj salda je charakterizován výrazným zlepšením z hodnoty 583 mil. Kč v roce 2015.

V roce 2013 Ministerstvo zdravotnictví vyhovělo žádosti VZP ČR o poskytnutí návratné finanční výpomoci a VZP ČR obdržela celkem 1,7 mld. Kč. Z toho 0,7 mld. Kč bylo splaceno v roce 2014, 0,5 mld. Kč v roce 2015 a další 0,5 mld. Kč byla splacena v roce 2016. Tyto prostředky pojišťovna použila v roce 2013 na snížení závazků vůči PZS po lhůtě splatnosti (k 31.12.2013 vykázala tyto závazky v nulové výši) a i v letech 2014, 2015 a 2016 VZP ČR tyto závazky vykázala v nulové výši. Nenaplněn zůstal BÚ RF s vnitřním dluhem cca 822 mil. Kč, ale došlo k výraznému meziročnímu zlepšení a v roce 2017 VZP ČR plánuje tento fond zcela naplnit.

Finanční rezervy na bankovních účtech všech fondů veřejného zdravotního pojištění k 31.12.2016 dosáhly hodnoty 20 834 mil. Kč (meziroční nárůst o 35,4 %). Zůstatky finančních prostředků u jednotlivých ZP (v přepočtu na jednoho pojištěnce) jsou nadále velmi nerovnoměrné.

Na bankovních účtech základních fondů zdravotního pojištění bylo soustředěno celkem 8 153 mil. Kč. U VZP ČR byla zásoba na bankovním účtu základního fondu zdravotního pojištění 3 079 mil. Kč. Zůstatky na bankovních účtech rezervních fondů dosáhly k 31.12.2016 celkem 3 067 mil. Kč (z toho VZP ČR 1 704 mil. Kč). Zůstatky na bankovních účtech provozních fondů dosáhly k 31.12.2016 celkem 6 244 mil. Kč (z toho VZP ČR 2 947 mil. Kč). Na bankovních účtech fondů prevence bylo soustředěno 633 mil. Kč (z toho VZP ČR 61 mil. Kč) a na fondu reprodukce majetku 2 600 mil. Kč (z toho VZP ČR 1 378 mil. Kč). Z hlediska celého systému v.z.p. marginálního významu dosahovaly zůstatky celkem na sociálním fondu ve výši 37 mil. Kč (z toho VZP ČR 21 mil. Kč). Ve specifických vojenských fondech činily zůstatky 9,19 mil. Kč.

Stav finančních rezerv, závazků v poměru k průměrným výdajům ukazuje následující tabulka:

Tabulka č. 30: Stav finančních rezerv, závazků v poměru k výdajům (v tis. Kč)

ZFZP - konečné zůstatky na BÚ ZFZP v roce 2016 - skutečnost (v tis. Kč)	VZP ČR	VoZP ČR	ČPZP	OZP	ZPŠ	ZP MV ČR	RBP	ZZP celkem	CELKEM
Výdaje na věcné dávky zdravotní služby včetně korekci, revizí a úhrad jiným ZP	151 017 722	15 577 225	26 557 232	15 444 706	3 385 034	29 201 024	9 232 008	99 397 229	250 414 951
Průměrný měsíční výdaj za zdravotní služby	12 584 810	1 298 102	2 213 103	1 287 059	282 086	2 433 419	769 334	8 283 102	20 867 913
Průměrný denní výdaj na zdravotní služby	413 747	42 677	72 760	42 314	9 274	80 003	25 293	272 321	686 068
KZ na bankovním účtu ZFZP k 31.12.2016	3 079 430	476 352	1 636 966	953 297	234 723	716 583	1 055 599	5 073 520	8 152 950
Finanční zásoba na bankovním účtu ZFZP ve dnech	7	11	22	23	25	9	42	19	12
Stav závazků vůči PZS po lhůtě splatnosti k 31.12.2016 v tis. Kč	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Výdaje v přepočtu na počet dnů představující závazky po lhůtě splatnosti	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Stav závazků vůči PZS ve lhůtě splatnosti k 31.12.2016	21 203 014	2 455 106	3 276 571	2 034 714	327 025	3 234 421	1 187 044	12 514 881	33 717 895
Výdaje v přepočtu na počet dnů představující závazky ve lhůtě splatnosti vůči ZZ	51	58	45	48	35	40	47	46	49

Stav pohledávek celkem k 31.12.2016 dosáhl 34 865 mil. Kč (meziroční nárůst o 1,5 %), podíl VZP ČR 1 854 mil. Kč. K tomu byl vykázán stav opravných položek v hodnotě 31 572 mil. Kč (z toho VZP ČR 21 166 mil. Kč, zaměstnanecké zdravotní pojišťovny 10 407 mil. Kč). Z toho pohledávky za plátcí pojistného po lhůtě platnosti činily k 31.12.2016 celkem 13 234 mil. Kč (z toho pohledávky VZP ČR 6 396 mil. Kč).

Nad rámec zaúčtovaných pohledávek vůči plátcům pojistného byl propočtem stanoven k 31.12.2016 stav dohadných položek aktivních 2 325 mil. Kč, který představoval výši neproúčtovaných pohledávek (z toho VZP ČR 1 225 mil. Kč).

Stav závazků celkem dosáhl k 31.12.2016 hodnoty 34 633 mil. Kč (meziroční nárůst o 10,7 %, v tom podíl VZP ČR 2 154 mil. Kč). Všechny ZP hospodařily k 31. 12. 2016 bez závazků po lhůtě splatnosti vůči poskytovatelům zdravotnických služeb. Závazky ve lhůtě splatnosti vůči PZS dosáhly k 31.12.2016 celkem 33 718 mil. Kč (z toho VZP ČR 21 203 mil. Kč). Pojišťovny rovněž evidovaly dohadné položky pasivní ve výši 8 251 mil. Kč (z toho VZP ČR 4 654 mil. Kč). Daná položka vyjadřuje především neuzavřená zúčtování zdravotních služeb, jejichž vypořádání se posouvá obvykle do 2. pololetí následujícího roku.

Detailní rozbor hospodaření jednotlivých ZP v oblasti nákladů na zdravotní služby podle jednotlivých segmentů bude pro potřeby vlády ČR a PSP ČR zpracován v souvislosti s hodnocením auditovaných výročních zpráv za rok 2016.

IV. Přehled o stavech fondů organizačních složek státu

V souladu s ustanovením § 29 odst. 3 zákona č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech, je součástí návrhu státního závěrečného účtu i přehled o stavech fondů organizačních složek státu (dále též „OSS“).

Podle § 48 zákona o rozpočtových pravidlech **OSS tvoří tyto peněžní fondy: rezervní fond a fond kulturních a sociálních potřeb**. Způsob tvorby a možnosti použití peněžních fondů OSS jsou stanoveny rozpočtovými pravidly a vyhláškou Ministerstva financí č. 114/2002 Sb., o fondu kulturních a sociálních potřeb, ve znění pozdějších předpisů.

Zůstatek rezervních fondů OSS vykázaný na bankovních účtech ke konci roku 2016 **dosáhl 4,9 mld. Kč** a proti stavu ke konci předchozího roku se zvýšil o 1,2 mld. Kč. K nárůstu došlo zejména u kapitoly Ministerstvo dopravy a týkalo se prostředků poskytnutých ze zahraničí na stanovený účel. Změna stavu byla výsledkem vyšších příjmů rezervních fondů OSS v hodnoceném období ve srovnání s objemem prostředků fondů převedených do příjmů OSS k jejich použití k financování výdajů. V bankovním zůstatku rezervních fondů OSS ve výši 4,9 mld. Kč tvořily převažující část prostředky získané v předchozích letech z prodeje majetku, se kterým bylo zmocněno hospodařit Ministerstvo obrany a dále peněžní dary vč. prostředků ze zahraničí, poskytnuté převážně na stanovený účel, v menší míře prostředky poskytnuté bez uvedení účelu jejich použití.

Nejvíce prostředků na účtech rezervních fondů **měla** ke konci roku 2016 kapitola **Ministerstvo obrany** (2,4 mld. Kč), Ministerstvo dopravy (1,8 mld. Kč), Ministerstvo vnitra (543 mil. Kč), Ministerstvo financí (49 mil. Kč), Ministerstvo práce a sociálních věcí (39 mil. Kč), Ministerstvo životního prostředí (27 mil. Kč), Ministerstvo průmyslu a obchodu (12 mil. Kč), Státní úřad pro jadernou bezpečnost (10 mil. Kč), Ministerstvo zahraničních věcí (3 mil. Kč) a Český statistický úřad (3 mil. Kč). Ostatní ministerstva a ústřední úřady měly na účtech menší částky anebo neměly žádné prostředky.

Podrobnější údaje a informace o prostředcích rezervních fondů jsou obsaženy v návrzích závěrečných účtů jednotlivých kapitol státního rozpočtu za rok 2016 předložených příslušným výborům Poslanecké sněmovny.

Stav fondu kulturních a sociálních potřeb OSS celkem se v průběhu roku 2016 zvýšil z 578 mil. Kč ke konci roku 2015 na **788 mil. Kč** ke konci roku 2016, tj. o 209 mil. Kč.

Tabulka č. 31: Přehled o stavech peněžních fondů organizačních složek státu ^{*)} (v tis. Kč)

Kapitola	FKSP			Rezervní fond		
	Stav k 31.12.2015	Stav k 31.12.2016	Změna stavu	Stav k 31.12.2015	Stav k 31.12.2016	Změna stavu
	1	2	3=2-1	4	5	6=5-4
301 Kancelář prezidenta republiky	420	563	143			
302 Poslanecká sněmovna Parlamentu	409	486	77			
303 Senát Parlamentu	189	233	44			
304 Úřad vlády	2 992	3 471	479	289		-289
305 Bezpečnostní informační služba	9 746	11 768	2 022			
306 Ministerstvo zahraničních věcí	1 369	2 093	724	6 050	3 413	-2 637
307 Ministerstvo obrany	238 720	319 912	81 192	2 545 906	2 417 714	-128 192
308 Národní bezpečnostní úřad	987	1 673	686			
309 Kancelář Veřejného ochránce práv	255	421	166			
312 Ministerstvo financí	27 325	42 132	14 807	36 603	49 257	12 654
313 Ministerstvo práce a sociálních věcí	18 600	22 817	4 217	37 422	38 629	1 207
314 Ministerstvo vnitra	143 598	205 108	61 510	348 040	543 106	195 066
315 Ministerstvo životního prostředí	2 825	5 866	3 041	35 396	27 171	-8 225
317 Ministerstvo pro místní rozvoj	709	1 098	389			
321 Grantová agentura	216	157	-59	445	445	
322 Ministerstvo průmyslu a obchodu	5 278	4 891	-387	8 424	11 810	3 386
327 Ministerstvo dopravy	1 340	2 387	1 047	665 049	1 752 895	1 087 846
328 Český telekomunikační úřad	832	1 066	234			
329 Ministerstvo zemědělství	13 749	16 462	2 713	1 187	1 161	-26
333 Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy	4 887	6 625	1 738			
334 Ministerstvo kultury	705	879	174			
335 Ministerstvo zdravotnictví	4 810	7 835	3 025	3 495	1 317	-2 178
336 Ministerstvo spravedlnosti	80 517	103 939	23 422	15		-15
343 Úřad pro ochranu osobních údajů	110	210	100			
344 Úřad průmyslového vlastnictví	95	475	380			
345 Český statistický úřad	3 694	7 005	3 311	3 987	2 592	-1 395
346 Český úřad zeměměřický a katastrální	7 756	10 596	2 840	635	633	-2
348 Český báňský úřad	258	439	181			
349 Energetický regulační úřad	327	408	81			
353 Úřad pro ochranu hospodářské soutěže	347	265	-82			
355 Úřad pro studium totalitních režimů	541	655	114			
358 Ústavní soud	451	661	210			
361 Akademie věd České republiky	121	231	110	4 316		-4 316
372 Rada pro rozhlasové a televizní vysílání	85	170	85			
374 Správa státních hmotných rezerv	1 568	2 084	516			
375 Státní úřad pro jadernou bezpečnost	507	384	-123	9 589	9 508	-81
376 Gen.inspekce bezpečnostních sborů	1 402	1 631	229			
377 Technologická agentura ČR	155	183	28			
381 Nejvyšší kontrolní úřad	184	286	102			
Ú h r n	578 079	787 565	209 486	3 706 848	4 859 651	1 152 803

**) Zůstatky na bankovních účtech.*

Vyhláška č. 410/2009 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů, pro některé vybrané účetní jednotky, stanovila s účinností od 1. ledna 2010 **směrnou účtovou osnovu** a strukturu fondů účetních jednotek.

Za oblast organizačních složek státu jako účetních jednotek je kromě rezervních fondů a FKSP vykazován též **fond privatizace**, který se týká Ministerstva financí jako právního nástupce zrušeného Fondu národního majetku České republiky (zákon č. 178/2005 Sb., o zrušení Fondu národního majetku České republiky a o působnosti Ministerstva financí při privatizaci majetku České republiky); o tomto fondu je podrobněji pojednáno v sešitu I. státního závěrečného účtu.

Zůstatek fondu privatizace je ve stanovené rozvahové struktuře vykazován takto:

Tabulka č. 32: Zůstatek fondu privatizace

	Netto běžné období	Netto minulé období
Fond privatizace	101 466 mil. Kč	102 498 mil. Kč

